

**1/2025. (I. 29.) számú kancellári utasítás
az Eötvös Loránd Tudományegyetem eszközök és források értékelési szabályzatáról**

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 13/A. § (2) bekezdés a) pontjában foglaltakra is figyelemmel, a Szervezeti és Működési Szabályzat I. kötetet 5. sz. mellékletét képező Gazdálkodási és Vagyongazdálkodási Szabályzat 73. § (5) bekezdés k) pontjában kapott felhatalmazás alapján az Eötvös Loránd Tudományegyetem eszközök és források értékelésének szabályzatát a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 14. § (5) bekezdés b) pontjában, az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I.11.) Korm. rendelet 50. § (2) bekezdésében foglaltakra, valamint a számviteli politikában rögzített alapelvekre figyelemmel az alábbiak szerint határozom meg.

1.§

Az értékelési szabályzat célja, tartalma

- (1) Az eszközök és források értékelési szabályzatának célja, hogy
 - meghatározásra kerüljenek azok az értékelési elvek, módszerek, amelyekkel az Eötvös Loránd Tudományegyetem (a továbbiakban: Egyetem) rögzíti az eszközei és a forrásai értékét,
 - egyértelműen rögzítésre kerüljenek – az Egyetem azon eszközei és kötelezettségei értékelési gyakorlata, amelyek esetében a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Szt.) és az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I.11.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Áhsz.) felhatalmazása alapján az Egyetem számviteli politikai döntésén alapul az értékelés,
 - az Egyetemen belüli értékelési módszereknek minden érintett az Egyetemen közalkalmazotti vagy egyéb munkavégzésére irányuló jogviszonyban álló személy számára egyértelműnek kell lennie,
 - tájékoztatást nyújtson a belső, illetve a külső ellenőrzés számára az Egyetem könyvvezetési és költségvetési beszámoló készítési kötelezettsége során követett értékelési gyakorlatról.
- (2) **A szabályzat hatálya** kiterjed az Eötvös Loránd Tudományegyetem Szervezeti és Működési Szabályzat I. kötetét képező Szervezeti és Működési Rendjében (a továbbiakban: SZMR), valamint az SZMR 1. mellékletében meghatározott valamennyi szervezeti egységére.

(3) A szabályzat a Szt. és az Áhsz., valamint az Egyetem számviteli politikájának előírásait figyelembe véve a következő tárgykörökhöz kapcsolódóan tartalmaz előírásokat:

- Általános értékelési szabályok
- Az eszközök értékelése
 - Az eszközök bekerülési (beszerzési és előállítási) értéke
 - Immateriális javak értékelése
 - Tárgyi eszközök értékének meghatározása a mérlegben
 - Befektetett pénzügyi eszközök értékelése
 - A készletek értékelése
 - Követelések értékelése
 - Vevők értékelése
 - Egyéb követelések értékelése
 - Külföldi pénzügyi eszközök értékelése
 - Pénzeszközök értékelése
 - Forintban lévő pénzeszközök értékelése
 - Devizás pénzeszközök értékelése
- Források értékelése
 - Saját tőke értékelése
 - Nemzeti vagyon induláskori értéke
 - Nemzeti vagyon változásai
 - Egyéb eszközök induláskori értéke és változásai
 - Felhalmozott eredmény
 - Mérleg szerinti eredmény
 - Kötelezettségek értékelése
 - Költségvetési évben esedékes kötelezettségek
 - Költségvetési évet követően /esedékes kötelezettségek

(4) Fogalmak

Vevő: Az Egyetemmel szerződéses jogviszonyban álló vagy állt természetes személy, jogi személy vagy egyéb gazdálkodó szervezet, akinek, illetőleg amelynek a szerződés értelmében fizetési kötelezettsége keletkezett az Egyetem felé, ideértve a hallgatókat és a foglalkoztatottakat is.

Nem vevő: Az értékelendő eszközök között 'nem vevőként' tarjuk nyilván a gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetést, valamint a vásárolt készletet (anyag, áru).

Hallgató: A mindenkorai felsőoktatási törvény szerint felsőoktatási intézményben a jelentkező, a (megszűnt) hallgatói jogviszonnyal, és a jelen utasítás tekintetében a felnőttképzési jogviszonnyal rendelkező személyeket hallgatónak nevezünk.

2.§

Az eszközök és források értékelésének általános szabályai

(1) Az értékelésnél a számviteli politika 3.1. pontjában rögzített vállalkozás folytatás elve, az egyedi értékelés, a valódiság és az óvatosság elvét kell alapul venni.

Az értékelésnél a vállalkozás folytatásának elvéből kell kiindulni, ha ennek az elvnek az érvényesülését eltérő rendelkezés nem akadályozza, illetve a tevékenység folytatásának ellentmondó tényező, körülmény nem áll fenn.

Az előző év mérlegkészítésénél alkalmazott értékelési elvek csak akkor változtathatók meg, ha a változtatást előidéző tényezők tartósan - legalább egy éven túl - jelentkeznek, és emiatt a változás állandónak, tartósnak minősül. Ez esetben a változtatást előidéző tényezőket és számszerűsített hatásukat írásban dokumentálni kell a szöveges költségvetési beszámolóban. Ha a beszerzés ellenértékének kiegyenlítése számla alapján devizában, valutában történik, akkor a számla szerinti - levonható általános forgalmi adót nem tartalmazó - devizaösszegnek, valutaösszegnek a beszerzéskor, a szolgáltatás igénybevételekor (teljesítésekor) érvényes, az Szt. 60. § (4)-(6) bekezdése szerinti árfolyamon átszámított forintértéke a termék, illetve a szolgáltatás értéke.

Az eszközöket és kötelezettségeket leltározással, egyeztetéssel ellenőrizni és egyenként kell értékelni az Szt. 46. § (3)-(4) bekezdésében és az eszközök és források leltározási szabályzatában foglalt rendelkezések szerint.

(2) A leltározási tevékenység az eszközök és források év végi értékelését megelőző munkafolyamat. A leltározás során elkészített és ellenőrzött dokumentáció képezi az év végi értékelés alapját. Az év végi értékelést követően kerülhet sor a mérleg tételeit alátámasztó leltárak elkészítésére.

(3) **Egyedenkénti értékelésnek minősül** az eltérő időpontokban beszerzett, többnyire csoportosan nyilvántartott, azonos paraméterekkel rendelkező eszközöknél az átlagos beszerzési áron, valamint a FIFO módszerrel¹ történő értékelés is.

Az egyes mérlegtételek értékelése során figyelembe kell venni minden olyan értékcsökkenést, értékvesztést, amely a mérleg fordulónapján meglévő eszközöket érinti, a mérlegkészítés napjáig bekövetkezett és ismertté vált.

(4) **Saját termelésű eszközök, készletek értékelése** a mérlegben előállítási költségen, azaz közvetlen önköltségen (utókalkuláció alapján) történik. Becsült adatok a kalkulációban nem szerepeltethetőek, minden adatnak megbízható forrásból kell származnia és a kalkuláció egyes lépéseit dokumentálni kell.

Az utókalkulációra vonatkozó részletes szabályokat, az alkalmazandó nyomtatványokat az önköltségszámítási szabályzat tartalmazza.

(5) **Közvetlen önköltség** a Szt. 51. §-a alapján kerül megállapításra.

Az eszköz előállítása során felmerült költségként kell figyelembe venni:

- a közvetlen anyagköltséget,
- a közvetlen személyi juttatások és járulékai, a szociális hozzájárulási adó költségeit,
- az egyéb közvetlen költségeket (pld. szállítás, rakodás, stb.),
- az eszköz (termék) előállítása érdekében vásárolt szolgáltatások költségeit;

¹ FIFO módszer: elsőként bevételezett eszköz, elsőként kiadva.

Továbbá az adott eszközzel közvetlen kapcsolatba hozható, az előállításához kapcsolódó általános költségek arányos összege, amely az adott eszközre (termékre) megfelelő mutatók segítségével ráosztható. Ilyen pld. gépköltségek (gépóra arányában), előállítás során használt eszközök értékcsökkenési leírás használat alapján mutatószám szerint felosztható része, valamint az egyéb kisegítő egységek általános költségei (személyi juttatások arányában felosztva).

A saját előállítású szellemi termékeket csak akkor szabad immateriális javakként nyilvántartásba venni, ha az Egyetem tevékenységét tartósan, legalább egy éven túl szolgálja. Amennyiben a szellemi termék bevételszerzés érdekében kerül előállításra, akkor saját termelésű készletként kell a mérlegben kimutatni, szintén közvetlen önköltségen.

(6) A forgalmi, piaci érték meghatározásának módszere:

a) Új eszközöknél az azonos vagy hasonló rendeltetészerű, használati értékű, minőségű és árfekvésű eszköz katalógusokban, árlistákban szereplő, illetve a bolti ára. Amennyiben jelentős eltérés tapasztalható az egyes forgalmazók által alkalmazott árak között, ezek átlagát kell forgalmi értéknek tekinteni. Előzőek hiányában forgalmi érték a jogosítvánnyal rendelkező vagyoneértékelő által meghatározott érték, ha az eszköz egyedi értéke, vagy mennyisége jelentős nagyságrendű. Jelentős a nagyságrend, ha az eszköz egyedi értéke vagy az eszközök összértéke várhatóan eléri az 5 millió forintot. Ezen értékhatár alatt forgalmi érték a becsült érték.

b) Használt eszközöknél a használtcikk kereskedők által alkalmazott eladási ár, ennek hiányában a vagyoneértékelő által meghatározott vagy a becsült érték, az új eszközöknél említett feltételekkel.

Az Egyetemen a mérlegtételek értékelésének általános szabályaira az Szt. 46. §-át kell alkalmazni.

Az egyidejűleg beszerzett, azonos beszerzési árhoz tartozó, azonos paraméterekkel rendelkező, egyidejűleg használatba vett tárgyi eszközöket, készleteket csoportosan kell nyilvántartani.

A csoportosan nyilvántartott eszközök esetén az értékelést külön-külön, csoportonként kell elvégezni. A csoportos értékelést addig lehet alkalmazni, amíg az egyedi eszköz nyilvántartási értékében elkülönült változás nem következik be.

A külföldi pénzürtékre szóló eszköz, kötelezettség (kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség) forintértékének meghatározásakor a valutát, devizát a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) által közzétett, hivatalos devizaárfolyamon kell forintra átszámítani.

Ha az MNB által nem jegyzett és nem konvertibilis valutát, vagy ilyen valutára szóló eszközöket és kötelezettségeket (kötelezettségvállalásokat, más fizetési kötelezettségeket) kell forintra átszámítani, az átszámítást az Szt. 60. § (5) bekezdése szerinti módon kell elvégezni.

(7) Az Egyetem érték helyesbítést nem alkalmaz.

3.§

Az eszközök és források értékelésének részletes szabályai

(1) Az eszközök értékelésére vonatkozó közös szabályok

A befektetett eszközöket, a forgóeszközöket a bekerülési értéken kell értékelni, csökkentve azt az alkalmazott leírásokkal (értékcsökkenés, értékvesztés) és növelve a visszairás összegével. Amennyiben az üzleti év mérlegfordulónapján az egyedi eszköz piaci értéke alacsonyabb a könyv szerinti értékénél, akkor a különbözetet terven felüli értékcsökkenésként, vagy értékvesztésként kell elszámolni.

A bekerülési érték részét képező tételek elszámolásának időpontjára a Szt. 47. § (9) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni azzal, hogy az eszköz értékének utólagos módosítása során akkor kell a különbözet összegét jelentősnek tekinteni, ha az meghaladja az eredetileg elszámolt bekerülési érték 1 %-át, de legalább a 100.000 forintot.

Az eszközök bekerülési (beszerzési és előállítási) értéke az eszköz megszerzése, létesítése, üzembe helyezése érdekében az üzembe helyezésig, a raktárba történő beszállításig felmerült, az eszközhöz egyedileg hozzákapcsolható tételek együttes összege.

(2) A bekerülési (beszerzési) érték:

- az engedményekkel csökkentett, felárakkal növelt nettó vételárat, továbbá
- az eszköz beszerzésével, üzembe helyezésével, raktárba történt beszállításával kapcsolatban felmerült:
 - szállítási és rakodási,
 - alapozási, szerelési, üzembe helyezési,
 - közvetítői tevékenység ellenértékét, díjait (ezen tevékenységeknek saját vállalkozásban történt végzése esetén a Szt. 51. § szerinti közvetlen önköltség aktivált értékét),
- a vámterheket foglalja magában.

(3) A bekerülési (beszerzési) értéknek nem része:

- az előzetesen felszámított általános forgalmi adó, továbbá
- a befektetett eszközök esetében a közbeszerzési díj sem.

(4) A bekerülési (beszerzési) érték részét képezi egy adott beruházás miatt lebontott és újraépített épület, építmény bontásának költségeit az adott beruházás bekerülési (beszerzési) értékébe be kell számítani. Az újraépítés költsége az újraépített eszköz bekerülési (beszerzési) értékének minősül. A bekerülési (beszerzési) érték részét képező tételeket a felmerüléskor, a gazdasági esemény megtörténtekor (legkésőbb az üzembe helyezéskor) kell számításba venni a számlázott, a kivetett összegben. Amennyiben az üzembe helyezésig, a raktárba történő beszállításig a számla, a megfelelő bizonylat nem érkezett meg, a fizetendő összeget az illetékes hatóság nem állapította meg, akkor az adott eszköz értékét a rendelkezésre álló dokumentumok (szerződés, piaci információ, jogszabályi előírás) alapján kell meghatározni. Az így meghatározott érték és a ténylegesen számlázott vagy később módosított fizetendő (kivetett) összeg közötti különbözettel a beszerzési értéket a végleges bizonylatok kézhezvétele időpontjában akkor kell módosítani, ha a különbözet összege az adott eszköz értékét jelentősen

módosítja. Amennyiben a különbözet összege jelentősen nem módosítja az adott eszköz bekerülési (beszerzési) értékét, annak összegét a végleges bizonylatok kézhezvétele időpontjában egyéb ráfordításként, illetve egyéb bevételként kell elszámolni.

- (5) **A tárgyi eszköznél értéket növelő bekerülési (beszerzési) értéként kell figyelembe venni** a meglévő tárgyi eszköz bővítésével, rendeltetésének megváltoztatásával, átalakításával, élettartamának növelésével összefüggő munka, továbbá az elhasználódott tárgyi eszköz eredeti állaga (kapacitása, pontossága) helyreállítását szolgáló felújítási munka ellenértékét (saját vállalkozásban történt megvalósítása esetén az Szt. 51. §-a szerinti közvetlen önköltség aktivált értékét is).
- (6) A tárgyi eszköz folyamatos, zavartalan, biztonságos üzemeltetését szolgáló javítási, karbantartási munka, illetve saját vállalkozásban végzett megvalósítása esetén a felmerült és a tevékenységhez közvetlenül kapcsolódó költségek értékét **nem lehet a tárgyi eszköz bekerülési (beszerzési) értékében figyelembe venni.**
- (7) **A karbantartás (fenntartás), felújítás, illetve beruházás minősítését a műszaki ismérvek alapján, a helyszínen kell elvégezni** már a munkák tervezésekor, majd a feladat elvégzése során, valamint a munka végeztével. A műszaki tevékenység mindegyik szakaszában készülnek dokumentumok, amik a munkák minősítésének utólagos felülvizsgálatát segítik, amiket a pénzügyi-számviteli munkakörrel rendelkező közalkalmazottak a számviteli nyilvántartások alapjául felhasználnak. Ilyenek az adott munkához kapcsolódó költségvetés, felmérési napló, teljesítési jegyzőkönyv, szállítólevél, valamint a számla, melyek az elvégzett munkát dokumentálják.
- A munkákat soha nem szabad a ráfordítás nagysága alapján megítélni, hanem minden esetben a műszaki tartalom szerint kell minősíteni és, ha új eszközt nem eredményez az elvégzett munka, akkor a meglévő eszközhöz való kapcsolódás szerint kell a helyszínen, a valós műszaki tartalmat ismerő személy részéről a besorolást (karbantartás, beruházás, felújítás) elvégezni.
- (8) **Gazdasági társaság alapításakor, tőkeemeléskor** a jegyzett tőke fedezeteként, továbbá a jegyzési, a kibocsátási érték és a névérték különbözeteként, a jegyzett tőkén felüli tőke fedezeteként nem pénzbeli (vagyon) hozzájárulásként átvett (kapott) eszköz létesítő okiratban, annak módosításában, illetve a közgyűlési, az alapítói, a taggyűlési határozatban meghatározott értéke bekerülési (beszerzési) értéknek minősül. Átalakulás esetén a létesítő okiratban meghatározott értéknek az átalakulással létrejövő gazdasági társaság végleges vagyonmérlegében szereplő értéket kell tekinteni.
- (9) **A gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetés bekerülési (beszerzési) értéke** vásárláskor a részvényekért, üzletrészekért, vagyoni betétekért fizetett ellenérték (vételár), cégvásárláskor - üzleti vagy cégérték, illetve negatív üzleti vagy cégérték kimutatása esetén - az üzleti vagy cégértékkel csökkentett, a negatív üzleti vagy cégértékkel növelt ellenérték (vételár).
- (10) A gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetés névértéke fejében a **jegyzett tőke leszállításakor** (ideértve a tőkeleszállítással egyidejűleg végrehajtott, a leszállított jegyzett tőkével arányos jegyzett tőkén felüli saját tőke kivonást is) átvett eszköz bekerülési (beszerzési) értéke a gazdasági társaság által közölt, illetve számlázott érték,

gazdasági társaság **jogutód nélküli megszűnése esetén** a vagyonfelosztási javaslat szerinti érték.

- (11) **Követelés fejében átvett eszköz bekerülési (beszerzési) értéke** az eszköz megállapodás, csereszerződés, vagyonfelosztási javaslat szerinti (számlázott, bizonylatolt) értéke.
- (12) **Csere útján beszerzett eszköz bekerülési (beszerzési) értéke** az eszköz csereszerződés szerinti értéke, a cserébe adott eszköz eladási ára.
- (13) **A térítés nélkül** (a visszaadási kötelezettség nélkül) **átvett** eszköz, illetve **az ajándékként, hagyatékként** kapott eszköz, továbbá **a többletként fellelt** (a nem adminisztrációs hibából származó többlet) **eszköz bekerülési (beszerzési) értéke** - ha jogszabály eltérően nem rendelkezik - az eszköznek az állományba vétel időpontjában ismert piaci értéke.
- (14) **Saját előállítás esetén** közvetlen önköltségen történik az értékelés.
- (15) A **vagyonkezelésbe vett eszközök** - ide értve, ha a vagyonkezelői jog más vagyonkezelőtől való átvétellel, költségvetési szerv átalakításával kapcsolatban keletkezik, de ide nem értve, ha a vagyonkezelői jog vásárlással, saját előállítással keletkezik - **bekerülési értéke** a vagyonkezelésbe adónál kimutatott bruttó érték. Az átvételt követően a vagyonkezelésbe adónál az átadásig esetleg elszámolt értékcsökkenést, értékvesztést a vagyonkezelésbe vevőnek nyilvántartásba kell vennie.
- (16) **Importbeszerzés esetén a bekerülési értéket** - figyelemmel az Áhsz. 20. § (3) és (4) bekezdésére - az Szt. 48. § (7) bekezdése szerint kell meghatározni.

(17) Egyes eszközcsoportok bekerülési értéke

Az eszköz bekerülési (előállítási) értékének részét képezik azok a költségek, amelyek

- az eszköz (termék) előállítása, üzembe helyezése, bővítése, rendeltetésének megváltoztatása átalakítása, eredeti állagának helyreállítása során közvetlenül felmerültek,
- az előállítással bizonyíthatóan szoros kapcsolatban voltak, továbbá
- az eszközre (termékre) megfelelő mutatók, jellemzők segítségével elszámolhatók (együttesen: közvetlen önköltség).

Az elvégzett, a nyújtott, a teljesített szolgáltatás bekerülési (előállítási) értékének részét azok a költségek képezik, amelyek

- a szolgáltatás végzése, nyújtása, teljesítése során közvetlenül felmerültek,
- a szolgáltatás végzésével, nyújtásával, teljesítésével szoros kapcsolatban voltak, továbbá
- a szolgáltatásra megfelelő mutatók, jellemzők segítségével elszámolhatók (együttesen: közvetlen önköltség).

Az előállítási költségek között kell elszámolni [és így a bekerülési (előállítási) érték részét képezi] az idegen vállalkozó által megvalósított beruházáshoz a beruházó által biztosított (az idegen vállalkozó felé nem számlázott) vásárolt anyag bekerülési (beszerzési) értékét, továbbá a saját előállítású termék, nyújtott szolgáltatás közvetlen önköltségét a vásárolt anyag, a saját előállítású termék tényleges beépítésekor, a szolgáltatásnyújtással egyidejűleg.

Értékesítési költségeket és az előállítással közvetlen kapcsolatba nem hozható igazgatási és

egyéb általános költségeket - az eszközértékelés alapjául szolgáló - közvetlen önköltség nem tartalmazhat.

a) Immateriális javak bekerülési értéke

A vásárolt immateriális javak bekerülési értéke az egységes rovatrend K61. Immateriális javak beszerzése, létesítése rovathoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként nyilvántartott – Áhsz. 16. § (1) bekezdés szerinti - vételára. A saját előállítású immateriális javak bekerülési értéke az Szt. 51. §-a, valamint az Áhsz. 16. § (2) bekezdése alapján megállapított közvetlen önköltség.

b) Tárgyi eszközök bekerülési értéke

Az Áhsz. 16. § (3) bekezdés alapján a vásárolt, rendeltetésszerűen használatba nem vett, üzembe nem helyezett tárgyi eszközök bekerülési értéke az egységes rovatrend K62. Ingatlanok beszerzése, létesítése, K63. Informatikai eszközök beszerzése, létesítése vagy K64. Egyéb tárgyi eszközök beszerzése, létesítése rovatokhoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként nyilvántartott vételára.

A saját előállítású rendeltetésszerűen használatba nem vett, üzembe nem helyezett tárgyi eszközök, továbbá a már használatba vett, illetve a mérlegben nem szerepeltethető tárgyi eszközök bővítésével, rendeltetésének megváltoztatásával, átalakításával, élettartamának, teljesítőképességének közvetlen növelésével, felújításával összefüggő saját tevékenységet az Egyetem nem végez.

Az idegen vállalkozó által előállított, rendeltetésszerűen használatba nem vett, üzembe nem helyezett tárgyi eszközök esetén a beruházás bekerülési értéke az eszköz létesítése, üzembe helyezése érdekében az üzembe helyezésig, a raktárba történő beszállításig felmerült, az eszközhöz egyedileg hozzákapcsolható tervezési, szállítási, rakodási, alapozási, szerelési, üzembe helyezési munkáknak az egységes rovatrend az Áhsz. 16. § (3) bekezdés szerinti rovataihoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként nyilvántartott együttes vételára.

A használatba vett, illetve a mérlegben nem szerepeltethető tárgyi eszközök bővítésével, rendeltetésének megváltoztatásával, átalakításával, élettartamának, teljesítőképességének közvetlen növelésével összefüggésben idegen vállalkozó által végzett munkák bekerülési értéke azoknak az egységes rovatrend az Áhsz. 16. § (3) bekezdés szerinti rovataihoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként nyilvántartott vételára.

A már használatba vett, illetve a mérlegben nem szerepeltethető tárgyi eszközökön idegen vállalkozó által végzett, az Szt. 3. § (4) bekezdés 8. pontja szerinti felújítási munkák bekerülési értéke azoknak az egységes rovatrend K71. Ingatlanok felújítása, K72. Informatikai eszközök felújítása, K73. Egyéb tárgyi eszközök felújítása rovatokhoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon nyilvántartott végleges kötelezettségvállalások, más fizetési kötelezettségek végleges kötelezettség-vállalásként, más fizetési kötelezettségként nyilvántartott vételára.

A tárgyi eszköz biztonságos üzemeltetéséhez, rendeltetésszerű használatához szükséges – és a tárgyi eszköz beszerzésével egy időben vagy annak üzembe helyezéséig beszerzett –

tartozékok, tartalék alkatrészek beszerzési értéke – függetlenül attól, hogy az a tárgyi eszköz számlázott értékében vagy külön számlában jelenik meg – a tárgyi eszköz bekerülési (beszerzési) értékének részét képezi.

A tárgyi eszköz értékét növelő bekerülési (beszerzési) értéként kell figyelembe venni a meglévő tárgyi eszköz bővítésével, rendeltetésének megváltoztatásával, átalakításával, élettartalmának növelésével összefüggő tevékenységek, valamint az elhasználódott tárgyi eszközök eredeti állagának helyreállítását szolgáló felújítási munkák ellenértékét (saját vállalkozásban történő megvalósítás esetén az aktivált önköltséget).

A tárgyi eszköz folyamatos, zavartalan, biztonságos üzemeltetését szolgáló javítási, karbantartási munkák során felmerült költségeket nem lehet a tárgyi eszköz bekerülési (beszerzési) értékében figyelembe venni.

c) Követelés fejében átvett eszközök bekerülési értéke

Követelés fejében átvett eszköz bekerülési (beszerzési) értéke az eszköz megállapodás, csereszerződés, vagyonfelosztási javaslat szerinti (számlázott, bizonylatolt) értéke.

d) Csere útján beszerzett eszköz bekerülési értéke

Csere útján beszerzett eszköz bekerülési (beszerzési) értéke az eszköz csereszerződés szerinti értéke, a cserébe adott eszköz eladási ára.

e) Térítés nélkül átvett eszközök bekerülési értéke

A térítés nélkül (a visszaadási kötelezettség nélkül) átvett eszköz, illetve az ajándékként, hagyatékként kapott eszköz, továbbá (a nem adminisztrációs hibából származó) többletként fellelt eszköz bekerülési (beszerzési) értéke az eszköznek az állományba vétel időpontjában ismert piaci értéke.

f) Vagyonkezelésbe vett eszközök bekerülési értéke

A vagyonkezelésbe vett eszközök – ide értve, ha a vagyonkezelői jog más vagyonkezelőtől való átvétellel, költségvetési szerv átalakításával, jogutód nélküli megszűnésével kapcsolatban keletkezik, de ide nem értve, ha a vagyonkezelői jog vásárlással, saját előállításal keletkezik – bekerülési értéke a vagyonkezelésbe adónál kimutatott bruttó érték. Az átvételt követően a vagyonkezelésbe adónál az átadásig esetleg elszámolt értékcsökkenést, értékvesztést a vagyonkezelésbe vevőnek nyilvántartásba kell vennie.

g) Részesedések bekerülési értéke

A gazdasági társaságban való részesedés bekerülési értékét alapításkor, tőkeemeléskor, vásárláskor, a társaság átalakulásakor, beolvadásakor az Szt. 49. § (3)-(4), (6) és (7) bekezdése szerint kell meghatározni, alapításkor, tőkeemeléskor, vásárláskor egyezően az egységes rovatrend K65. Részesedések beszerzése vagy K66. Meglévő részesedések növeléséhez kapcsolódó kiadások rovatokhoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként nyilvántartott összeggel.

A gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetés bekerülési (beszerzési) értéke alapításkor, tőkeemeléskor a létesítő okiratban, annak módosításában, illetve a közgyűlési, az alapítói, a taggyűlési határozatban a jegyzett tőke fedezeteként, valamint a jegyzési, a kibocsátási érték és a névérték különbözeteként, a jegyzett tőkén felüli tőke

fedezeteként meghatározott vagyoni hozzájárulás együttes értéke a ténylegesen befizetett pénzbetétnek és a rendelkezésre bocsátott nem pénzbeli betétnek megfelelő összegben. Gazdasági társaság átalakulása, illetve beolvadása esetén a bekerülési érték megállapítása az Szt. 49. § (6)-(7) bekezdése alapján történik. A mérlegben a részesedéseket bekerülési értéken kell kimutatni, csökkentve az elszámolt értékvesztéssel, növelve az értékvesztés visszaírt összegével.

h) A vásárolt készletek bekerülési értéke

A vásárolt készletek bekerülési értéke az egységes rovatrend K311. Szakmai anyagok és K312. Üzemeltetési anyagok, valamint a K313. Áruk beszerzéséhez, továbbá a K123. Reprezentációs kiadási rovatokhoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként nyilvántartott vételár.

A mérlegben a vásárolt készleteket a mérleg fordulónapján használatba nem vett vásárolt készletek bekerülési értéken kell kimutatni, csökkentve a már elszámolt értékvesztéssel, növelve az értékvesztés visszaírt összegével.

A mérlegben **a befejezetlen termelést, félkész termékeket, késztermékeket** a bekerülési értéken kell kimutatni, csökkentve az elszámolt értékvesztéssel, növelve az értékvesztés visszaírt összegével, ahol a bekerülési értéke az Szt. 62. § (2) bekezdése szerint számított előállítási érték. **Központi raktárral az Egyetem nem rendelkezik**, így raktárra vásárolt anyaggal, készlettel sem².

i) A pénzeszközök bekerülési értéke

A forint pénzeszközök bekerülési értéke a befizetett, jóváírt forintösszeg. A devizaszámlára kerülő deviza bekerülési értéke a bekerülés napjára vonatkozó, az Áhsz. 20. § (3)-(4) bekezdése szerinti devizaárfolyamon átszámított forintérték, kivéve a forintért vásárolt valutát, devizát, amelynél a ténylegesen fizetett forint alapján kell a nyilvántartásba vételi árfolyamot meghatározni. A mérlegben a pénzeszközöket a mérleg fordulónapján a pénztárban lévő, az elektronikus pénzeszközökön lévő, a fizetési számlához kapcsolódó számlakivonatban szereplő értéken kell kimutatni, csökkentve az elszámolt értékvesztéssel, növelve az értékvesztés visszaírt összegével. A devizaszámlára kerülő devizát a bekerülés napjára, illetve a szerződés szerinti teljesítés napjára vonatkozó devizaárfolyamon átszámított forintértéken kell a könyvviteli nyilvántartásba felvenni. A mérlegben a devizaszámlán lévő devizát az üzleti év mérlegfordulónapjára vonatkozó devizaárfolyamon átszámított forintértéken kell kimutatni, amennyiben a mérlegfordulónapi értékelésből adódó különbözetnek a külföldi pénzürtékre szóló eszközökre, illetve az eredményre gyakorolt hatása jelentős. Jelentősnek akkor minősül, ha összességében meghaladja a 100 000 forintot.

j) A követelés jellegű sajátos elszámolások bekerülési értéke

Az adott előlegek bekerülési értéke az átutalt vagy megfizetett - előzetesen felszámított általános forgalmi adót nem tartalmazó - összeg. A követelések bekerülési értéke az egységes rovatrend bevételeihez kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon kimutatott követelésekkel megegyező elismert, esedékes összeg.

² Amennyiben az Egyetem rendelkezne központi raktárral, raktárra vásárolt anyaggal, készlettel, akkor a beszerzési értékek alapján a FIFO (kifogyásos) módszer szerint kerülne meghatározásra a bekerülési érték.

(18) Számviteli elszámolások, elhatárolások

a) Az előzetesen felszámított általános forgalmi adó

A levonható általános forgalmi adó, továbbá a fizetendő általános forgalmi adó sajátos könyvviteli elszámolására és pénzforgalmi befizetésére a 36-os számlacsoportban kerül sor. Az előzetesen felszámított le nem vonható általános forgalmi adót a ráfordítások között kell elszámolni, melyet a Neptun gazdálkodási rendszer naponta indított automatikus feladás keretében hajt végre (a 36-os és a 84351-es számlák között).

A levonható általános forgalmi adó, továbbá a fizetendő általános forgalmi adó sajátos könyvviteli elszámolására és pénzforgalmi befizetésére a 36-os számlacsoportban kerül sor.

b) Az egyéb sajátos eszközoldali elszámolások

Itt kell elszámolni és könyvszerinti értéken kimutatni a mérlegben,

- a decemberben kifizetett december havi személyi juttatásokat a költségvetési évet követő év január hónapjáig és
- az étkezési utalványok foglalkoztatottak részére történő átadásáig, a hiányzó, megsemmisült, érvénytelenített utalványok állományból történő kivezetéséig.

c) Aktív időbeli elhatárolások

Itt kell a mérlegben - könyvszerinti értéken - kimutatni

- az eredményszemléletű bevételek aktív időbeli elhatárolását (a mérleg fordulónapja után esedékes, de a mérleggel lezárt időszakra elszámolandó bevételek),
- a költségek (a mérleg fordulónapja előtt felmerült, elszámolt kiadások, amelyek költségként, ráfordításként csak a mérleg fordulónapját követő időszakra számolhatók el), ráfordítások aktív időbeli elhatárolását és
- a halasztott ráfordításokat (Szt. szerinti esetek).

Aktív időbeli elhatárolás kizárólag a pénzügyi számvitelben jelenik meg. Képzése minden esetben a tárgyévi eredményt javítja, az aktív időbeli elhatárolás kivezetése pedig a tárgyévi eredményt rontja.

A gazdasági események sok esetben nem illeszkednek a költségvetési év fordulónapjához, az adott költségvetési év mérlegfordulónapján számos olyan ügylet lehet folyamatban, amely áthúzódik a fordulónapon és egyszerre érint több költségvetési évet, ezért a valós és megbízható összkép bemutatásának érdekében, továbbá mert a pénzügyi számvitelben az eredménykimutatás csak az adott költségvetési év teljesítményét, eredményét tükrözheti, az ilyen áthúzódó ügyletekhez kapcsolódó eredményszemléletű bevételeket, költségeket, ráfordításokat – lehetőség szerint – időarányosan kell megosztani, elhatárolni a költségvetési évek között.

Eredményszemléletű bevételek aktív időbeli elhatárolásaként kell kimutatni ezen bevételek azon összegeit, melyek a költségvetési évet követő években (T+n év) a mérleg fordulónapja után esedékesek, de a számviteli politika 3.1. pontjában meghatározott teljesség és az összemérés elve alapján a vizsgált tárgyévet (T év) érintik.

Az egymást követő költségvetési éveket érintő eredményszemléletű bevételek megosztásai a tárgyév, és a tárgyévet követő év között nem a teljesítési időszak arányában, hanem más, a

számlán, bizonylaton belül, időszak szerinti bontásban feltüntetett, mért teljesítések (pl. kWh; m³) alapján is történhetnek. Az eredményszemléletű bevételek aktív időbeli elhatárolásának gyakori esete a bérleti díjak, és kapcsolódó rezsi költségek ezen bevételének elhatárolása.

Költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolásaként kell kimutatni a költségként, ráfordításként elszámolt tételek költségvetési éven túlra (T+n év) vonatkozó összegét. A költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolásának tipikus tételei a rezsiköltségek, folyóirat- és újság előfizetések, bérleti díjak, biztosítási díjak.

Halasztott ráfordítások között kell kimutatni az Szt. 33. § (1) bekezdése alapján az ellentételezés nélküli tartozásátvállalás során – a tartozásátvállalás beszámolási időszakában – a véglegesen átvállalt és pénzügyileg nem rendezett kötelezettség ráfordításként elszámolt szerződés, megállapodás szerinti összegét. Az elhatárolást az átvállalt kötelezettségnek a szerződés, megállapodás szerinti pénzügyi rendezésekor, a teljesítésnek megfelelően kell a ráfordításokkal szemben megszüntetni. Az Áhsz. 49/A.- 49/B. §-a (alapítás, megszűnés) szerinti tartozás átvállalások (kötelezettség átvételek) nem tartoznak ebbe a körbe, mivel nem felelnek meg az ellentételezés nélküli előírásnak. Ezért ezen a soron a mérlegben adatunk nem lehet.

Az elhatárolás kivezetésére a T+n év nyitása után kerülhet sor, de nem korábban az eredményszemléletű bevétel T+n évben történő esedékessé válásánál.

d) Saját tőke

Itt kell a mérlegben - könyvszerinti értéken - kimutatni az alábbiakat:

- 1) Nemzeti vagyon induláskori értéke;
A 2014. január 1-jén meglévő, a nemzeti vagyonba tartozó eszközök bekerülési értékének forrását kell kimutatni. Ezen a soron csak alapítás és megszűnés, vagy törvény, kormányrendelet, miniszteri rendelet előírása alapján lehet változás.
- 2) Nemzeti vagyon változásai;
A 2014. január 1-jét követően a nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközöknek és forgóeszközöknek az Áhsz. szerinti vagyonkezelés, a bekerülési érték újból megállapítása és az alapítás és megszűnés jogcímenek elszámolt változásait kell kimutatni.
- 3) Egyéb eszközök induláskori értéke és változásai;
A 2014. január 1-jén meglévő nem idegen pénzeszközök forrását, valamint a nemzeti vagyonba nem tartozó egyéb eszközök alapítás, megszűnés szerinti változásait kell kimutatni.
- 4) Felhalmozott eredmény;
Az előző évek felhalmozott eredményét kell kimutatni, ezen a soron negatív előjel is lehet.
- 5) Eszközök értékhelyesbítésének forrása;
Az Egyetem értékhelyesbítést nem alkalmaz, így ezen a soron a mérlegben érték nem lehet.
- 6) Mérleg szerinti eredmény;
A mérleg szerinti eredmény a tárgyévi eredménykimutatásban lévő azonos címen lévő összeggel egyezően kell, hogy szerepeljen a mérlegben.

e) Kötelezettségek

A mérlegben a kötelezettségek között az Áhsz. 15. számú mellékletében meghatározott kiadási rovatokhoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon nyilvántartott végleges kötelezettségvállalásokat, más fizetési kötelezettségeket kell kimutatni mindaddig, amíg azokat ki nem egyenlítették, el nem engedték vagy egyéb módon nem rendezték.

Az áruszállításból, a szolgáltatásteljesítésből származó, általános forgalmi adót is tartalmazó, a költségvetési év mérleg fordulónapjáig esedékes kötelezettségeket az Egyetem által elismert, számlázott összegben kell kimutatni mindaddig, amíg az nem kerül kiegyenlítésre vagy egyéb módon rendezésre. Minden olyan számlának meg kell jelennie a mérlegben, amely a tárgyévét követő év január 15. napjáig az Egyetemre megérkezik és a számlázás alapjául szolgáló teljesítésigazolás a mérleggel lezáródó évben (tárgyév december 31-ig) megtörtént.

A forintban teljesítendő kötelezettséget az elismert, számlázott összegben, míg a devizában teljesítendő kötelezettséget az elismert, számlázott devizaösszegnek a forintra átszámított értékében kell a mérlegben kimutatni mindaddig, amíg azt ki nem egyenlítik, vagy egyéb más módon rendezésre nem kerül. Nem kell a kötelezettséget a mérlegben kimutatni, ha arról a partner írásban lemond, vagy törvényi rendelkezés alapján elévül.

A forintban kapott előleget a ténylegesen befolyt értékben, a devizában kapott előleget az átszámított összegben kell a mérlegben kimutatni a szerződés szerinti teljesítést követő elszámolásig vagy az előleg visszautalásáig, illetve egyéb bevételként történő elszámolásáig.

A külföldi pénzürtékre vonatkozó kötelezettséget a bekerülés napjára, illetve a szerződés szerinti teljesítés napjára vonatkozó devizaárfolyamon átszámított forintértéken kell a könyvviteli nyilvántartásba felvenni. A mérlegben a külföldi pénzürtékre szóló kötelezettséget az üzleti év mérlegfordulónapjára vonatkozó devizaárfolyamon átszámított forintértéken kell kimutatni, amennyiben a mérlegfordulónapi értékelésből adódó különbözetnek a külföldi kötelezettségekre, illetve az eredményre gyakorolt hatása jelentősnek minősül.

f) Kötelezettségjellegű sajátos elszámolások

Itt kell elszámolni az idegen pénzeszközökkel kapcsolatos pénzforgalmat és a kapott előlegeket. A kapott előlegek bekerülési értéke az átutalt, megfizetett - előzetesen felszámított általános forgalmi adót nem tartalmazó - összeg. A kötelezettségek bekerülési értéke az egységes rovatrend kiadásaihoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon nyilvántartott végleges kötelezettségvállalások, más fizetési kötelezettségek összege.

A kötelezettség jellegű sajátos elszámolások között kell elszámolni többek között az Áhsz. 48. § (10) bekezdés a), h) és az i) pont ia) alpontja alapján.

g) Passzív időbeli elhatárolások

Itt kell a mérlegben - könyvszerinti értéken - kimutatni

- az eredményszemléletű bevételek passzív időbeli elhatárolását (a mérleg fordulónapja utáni időszak eredményszemléletű bevételei),
- a költségek (a mérleg fordulónapja előtti időszakot terhelő olyan költségek, ráfordítások, amelyek csak a mérleg fordulónapja utáni időszakban merülnek fel, kerülnek

számlázásra), ráfordítások passzív időbeli elhatárolását és

- a halasztott eredményszemléletű bevételeket (Szt. szerinti esetek).

A passzív időbeli elhatárolás csak a pénzügyi számvitelben értelmezhető, minden esetben a tárgyévi eredményt rontja, a passzív időbeli elhatárolás kivezetése pedig a tárgyévi eredményt javítja.

Az eredményszemléletű bevételek passzív időbeli elhatárolása között a mérleg fordulónapja előtt a pénzügyi számvitelben elszámolt olyan eredményszemléletű bevételeket kell kimutatni, amelyek a mérleg fordulónapja utáni időszak bevételét képezik (T+n év).

A gazdasági események lefutása sok esetben nem illeszkedik a költségvetési év fordulónapjához, az adott költségvetési év mérlegforduló napján számos olyan ügylet lehet folyamatban, amely áthúzódik a fordulónapon és egyszerre érint több költségvetési évet.

A valós és megbízható összkép bemutatásának érdekében, továbbá mert a pénzügyi számvitelben az eredménykimutatás csak az adott költségvetési év teljesítményét, eredményét tükrözheti, az ilyen áthúzó ügyletekhez kapcsolódó bevételeket, költségeket, ráfordításokat – az esetek többségében – időarányosan kell megosztani, elhatárolni a költségvetési évek között. Vannak olyan esetek, amikor az egymást követő költségvetési éveket érintő eredményszemléletű bevételek megosztásai a tárgyév, és a tárgyévet követő év között nem a teljesítési időszak arányában, hanem más, a számlán, bizonylaton belül, időszak szerinti bontásban feltüntetett, mért teljesítések (pl. kWh; m³) alapján történnek.

Az eredményszemléletű bevételek passzív időbeli elhatárolásának gyakori esete a bérleti díjak, és kapcsolódó rezszi költségek árbevételeinek, a dolgozóknak nyújtott lakáskölcsönök tárgyévre jutó időarányos kamatbevételeinek elhatárolása.

Költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolásaként kell kimutatni a költségként, ráfordításként a mérleg fordulónapja után felmerülő, számlázásra kerülő olyan összegeket, melyek az összemérés elve alapján a tárgyévet terhelik.

Az előbbi passzív időbeli elhatárolások kivezetésére a T+n év nyitása után kerülhet sor, de nem korábban az elhatárolással érintett költségek, ráfordítások T+n években történő megjelenésénél.

Halasztott eredményszemléletű bevételek között – a rendkívüli eredményszemléletű bevételekkel szemben – kell kimutatni az alábbiakat:

- Térítés nélkül, ajándékként, hagyatékként kapott, többletként fellelt immateriális javak, tárgyi eszközök, készletek, részesedések, piaci értékét,
- Államháztartáson belüli vagy kívüli, fejlesztési célra kapott, pénzügyileg rendezett, vissza nem térítendő támogatások összegét,
- Elengedett, valamint a harmadik személy által átvállalt kötelezettségek összegét, amennyiben a kötelezettség terhére eszközbeszerzés történt.

Halasztott eredményszemléletű bevételt a bevétel révén kapott vagy megvalósított immateriális javak, tárgyi eszközök, készletek bekerülési értékének, illetve bekerülési értéke arányos részének költségként, illetve ráfordításként történő elszámolásakor kell megszüntetni.

A részesedésekhez kapcsolódó halasztott eredményszemléletű bevételek időbeli elhatárolása a részesedések könyvekből történő kivezetésével egyidejűleg szüntethető meg.

Meg kell szüntetni a fejlesztési támogatás miatt kimutatott halasztott bevételt a támogatás visszafizetésekor, illetve az eszköz vagyonkezelésbe, koncesszióba adásakor, illetve az Áhsz. 15. §-a szerinti esetekben is.

Halasztott eredményszemléletű bevételek között – a nemzeti vagyonváltozással szemben – kell kimutatni:

- Vagyonkezelésbe vett immateriális javak, tárgyi eszközökhöz kapcsolódó halasztott eredményszemléletű bevételek képzése;
- Vagyonkezelésbe adás elszámolásakor a halasztott eredményszemléletű bevételek kivezetése;
- Vagyonkezelői jog átruházásakor (vagyonkezelő másik vagyonkezelőnek) az eszközök elszámolásaihoz kapcsolódó a halasztott eredményszemléletű bevételek kivezetése;
- Az Áhsz. 15. §-a szerinti esetben az átvett eszközökhöz kapcsolódó halasztott eredményszemléletű bevételek képzése;
- Az Áhsz. 15. §-a szerinti esetben az átadott eszközökhöz kapcsolódó halasztott eredményszemléletű bevételek kivezetése.

(19) Követelések minősítése

A mérlegben a követeléseket (ideértve az előlegeket is) az elfogadott, elismert összegben, könyvszerinti, bekerülési értéken kell kimutatni, csökkentve az elszámolt értékvesztéssel, növelve az értékvesztés visszaírt összegével.

A külföldi pénzürtékre szóló követelést a bekerülés napjára, illetve a szerződés szerinti teljesítés napjára vonatkozó devizaárfolyamon átszámított forintértéken kell a könyvviteli nyilvántartásba venni. **A vevő általi elismerés dokumentumai** elsősorban:

- a mérlegfordulónapra vonatkozóan kiküldött és a vevő által nem kifogásolt egyenlegközlő/egyeztető levél, mely a leltározás alapbizonylata,
- szerződésen alapuló követelés esetében a partner leigazolja a teljesítést és nem kifogásolja meg a számlát, a teljesítéssel kapcsolatban sem mennyiségi, sem minőségi kifogással nem él,
- jogszabályon/határozaton alapuló követelés akkor is elismertnek minősül, ha a partner vitatja azt,
- a mérlegfordulónapot követő, de a beszámoló készítését megelőző időszakban történő pénzügyi teljesítés,
- egyéb okirat (pld. felszámoló által küldött hitelezői igény visszaigazolása stb.).

El nem ismert követelések: ha a követelés jogos, ismételt felszólítást kell küldeni, ha ezt követően is el nem ismert, akkor a Jogi, Humánszolgáltatási és Közbeszerzési Főigazgatóság részére át kell adni a dokumentációt és a rendezésig az el nem ismert követeléseket a 0-s nyilvántartási számlák között kell kimutatni, amennyiben az egyeztetés eredményeként kiderül, hogy nem jogos az Egyetem követelése, akkor bizonylatot vagy jegyzőkönyvet kell készíteni és a követelést az alapján törölni szükséges.

A realizálhatóság szempontjából az Egyetem követeléseit – az egyedi értékelés elve alapján – év végén egyedileg (önállóan) kell minősíteni az alábbiak szerint:

- teljes értékű követelés,
- határidőn túli követelés,
- kétes követelés,
- behajthatatlan követelés.

Az állomány értékvesztését, valamint az értékvesztés visszairását az egyedi értékelési elv betartásával, a lényegesség és tartósság követelményének figyelembevételével kell megállapítani.

Teljes értékű a követelés, ha

- a teljesítéssel kapcsolatban sem mennyiségi, sem minőségi kifogás nem merült fel,
- az Egyetem követelésének összegét tartalmazó egyenlegközlő levéllel szemben a partner egyet nem értését nem jelezte vissza,
- a partner teljesítést igazolta,
- a partner a számlát átvette – azzal, hogy a Neptun Egységes Tanulmányi Rendszerben generált, a hallgató felületén elérhető számla is átvett számlának számít – és nem élt kifogással azzal szemben,
- a mérleg fordulónapján a követelés fizetési határideje nem járt le, illetve nincs olyan egyéb információ, ami kétes követeléssé tenné, **vagy**
- az az el nem évült, illetve nem peresített követelés, amely a Ptk. 6:49 – 6:51 §-ai szerint beszámítással rendezhető.

Kétes a követelés, ha a teljes értékű követelés feltételei nem, vagy csak részben teljesülnek.

- a 90 napon belüli késedelemben lévő követelés, ha egyéb információ miatt annak minősül (pld. adószám felfüggesztési eljárás, adóhatósági végrehajtási eljárás indul ellene, fizetési felszólításra nem reagál stb.);
- a 90 napon túli késedelemben lévő követelés;
- ahol a partnerrel szemben a végelszámolási/felszámolási eljárás hirdetménye már megjelent, de még nem járt le a követelés bejelentésére nyitva álló határidő;
- a követelés olyan természetes személlyel szemben áll fenn, akivel a foglalkoztatási jogviszony 6 hónapnál régebben szűnt meg.

Határidőn túli a követelés, ha a fizetési határidőn belül a követelés nem kerül kiegyenlítésre.

Behajthatatlan követelések azok, amelyek pénzügyi teljesítésére már nincs esély, azaz azon követelések,

- amelyre az adós ellen vezetett végrehajtás során nincs fedezet, vagy a talált fedezet a követelést csak részben fedezi,
- amelyet a hitelező a csődeljárás, a felszámolási eljárás, az önkormányzatok adósságrendezési eljárása során egyezségi megállapodás keretében elengedett,
- amelyre a felszámoló által adott írásbeli igazolás (nyilatkozat) szerint nincs fedezet,
- amelyre a felszámolás, az adósságrendezési eljárás befejezésekor a vagyonfelosztási javaslat szerinti értékben átvett eszköz nem nyújt fedezetet,
- amelyet eredményesen nem lehet érvényesíteni,
 - amelynél a fizetési meghagyásos eljárással, a végrehajtással kapcsolatos költségek

nincsenek arányban a követelés várhatóan behajtható összegével (a fizetési meghagyásos eljárás, a végrehajtás veszteséget eredményez vagy növeli a veszteséget),

- amelynél az adós nem lelhető fel, mert a megadott címen nem található és a felkutatása „igazoltan” nem járt eredménnyel,
- amelyet bíróság előtt érvényesíteni nem lehet,
- amely a hatályos jogszabályok alapján elévült.

Ugyanakkor nem tekinthető behajthatatlannak a követelés, ha a végrehajtás közvetlenül nem vezetett eredményre és a végrehajtást szüneteltetik.

Az Áht. 97.§ (1) bekezdésében foglaltak szerint az Egyetemnek, mint központi költségvetési szervnek **követeléséről lemondani** csak törvényben meghatározott esetekben és módon lehet. A **behajthatatlanná minősítés** ugyanakkor nem jelenti azt, hogy az Egyetem lemond a követeléséről, figyelemmel arra, hogy az Egyetem:

- a behajthatatlanná minősítésről nem értesíti a partnert,
- önkéntes teljesítést továbbra is elfogad,

amennyiben a partner önkéntesen teljesít, akkor a követelés visszaírásra és a teljesítés elfogadásra kerül.

Továbbá, amennyiben egy hallgató újból beiratkozik az Egyetemre, akkor az Egyetem a korábban behajthatatlannak minősített követelését visszaírja és a hallgatói jogviszony létesítés feltételül előírja annak teljesítését.

Kis összegű követelés: Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 97. § (3) bekezdése értelmében az önkéntes teljesítésre történő felhíváson kívül a központi költségvetésről szóló törvényben megállapított értékhatárt³ el nem érő kis összegű követelést behajtásra előírni nem kell.

A **kis összegű követelések** esetében a – tárgyévet megelőző évi tapasztalati adatok alapján – jogi és pénzügyi terület **tárgyév január 31-ig** közösen határozza meg azt az **egyszerűsített behajtási értékhatárt**, amely alatt a fizetési meghagyásos eljárással, a végrehajtással kapcsolatos költségek már nincsenek arányban a követelés várhatóan behajtható összegével, azaz behajthatatlanná minősítés kezdeményezendő. Az egyszerűsített behajtási értékhatárt követelési tételenként kell figyelembe venni.

A jogszabályi előírás kapcsolata az év végi értékeléshez

A követeléseket a behajthatóság alapján minősíteni kell, a behajthatatlan követeléseket meg kell állapítani, azaz az értékelés kötelező.

A felsorolt kritériumok bármelyikének megléte esetén a követelést behajthatatlannak kell minősíteni és hitelezési veszteségként le kell írni, vagyis nem lehet a mérlegben kimutatni.

A behajthatatlanság tényét és mértékét az Egyetemnek bizonyítani kell az egyes jogcímeik beazonosításával és dokumentálásával.

A behajthatatlanság kritériumait minden követelésre önállóan, külön-külön kell értelmezni és meghatározni.

³ 2025-ben a kis összegű követelés értékhatára 100 000 forint. Lásd: 2024. évi XC. tv. 75.§

A behajthatatlanság tényét alátámasztó bizonylatok

A behajthatatlanság tényét és mértékét az Egyetemnek kell hitelt érdemlően bizonyítania bizonylatok alapján. A behajthatatlanság tényét különösen a következő bizonylatok támasztják alá hitelt érdemlően:

- nemleges foglalási jegyzőkönyv a végrehajtás sikertelenségének alátámasztására,
- írásos megállapodás az egyezségi megállapodás keretében elengedett követelésről,
- a végelszámoló írásbeli nyilatkozata a fedezethiányról,
- a felszámoló írásbeli nyilatkozata a fedezethiányról,
- a felszámolási eljárásban keletkezett vagyonfelosztási javaslat,
- a gazdasági társaság cégnyilvántartásából való törlését igazoló cégkivonat, tartalma szerint,
- dokumentumok, gazdaságossági számítások, hogy a követelés csak veszteséggel, aránytalanul magas költségráfordítással hajtható be,
- tértivevényes postai megkeresés postahivatal által igazolt visszaérkezése az adós fel nem lelkéségére,
- az elévülés tényét igazoló okiratok (pl. számla, illetve az azon szereplő dátum).

A követeléseket az Egyetem három minősítési kategóriába sorolja az alábbiak szerint.

a) Hallgatókkal szemben fennálló követelések

A követelések között az Egyetem külön kezeli a **Neptun Egységes Tanulmányi Rendszerben képződő**, a hallgatókkal szemben fennálló – követeléseket, ezek minősítéséért és annak dokumentálásáért **az oktatási igazgató a felelős** az alábbiak figyelembevételével.

A hallgató fizetési kötelezettségeivel kapcsolatos szabályok az ELTE SZMSZ II. kötete, a Hallgatói követelményrendszer⁴ (a továbbiakban: HKR) VI. Hallgatói juttatások és szolgáltatások és a VII. A hallgatók által fizetendő díjak, térítések című fejezetei tartalmazzák, egyes esetekben a kari különös részekben megfogalmazott kiegészítésekkel. A HKR szabályozza a fizetési kötelezettségek megállapításának, hallgatóval való közlésének, a fizetési határidő megállapításának rendjét, a fizetési kötelezettségekkel kapcsolatos kérvényezés és döntéshozatal szabályait.

A fizetési kötelezettségek nyilvántartásával és kezelésével – különösen a követelés behajtással – kapcsolatos részleteket a hallgatók pénzügyi kötelezettségeinek kezeléséről szóló utasítás⁵ szabályozza.

Előbbiekre tekintettel a hallgatói tartozásokra vonatkozó speciális szabályok és a tartozással összefüggésben keletkező egyéb joghátrány miatt **az Egyetemnek a hallgatóval szemben fennálló valamennyi követelését elismert követelésnek kell tekinteni.** A hallgatói követelések nyilvántartása elsődlegesen a Neptun Egységes Tanulmányi Rendszerben történik, ahonnan zárt rendszerben kerülnek a könyvviteli adatok a Neptun Gazdálkodási rendszerbe, s ezen keresztül a mérlegbe. A Neptun Egységes Tanulmányi Rendszerben keletkezett és a könyvviteli nyilvántartással összefüggő dokumentumokat minimum 8 évig kell megőrizni.

Azon **egyszerűsített behajtási értékhatár alatti követelést**, amely esetében a második fizetési

⁴ https://www.elte.hu/dstore/document/689/ELTE_SZMSZ_II.pdf

⁵ Lásd: [2/2024. \(II. 01.\) számú rektori-kancellári együttes utasítás](#)

felszólítás is eredménytelenül telt és amelynek kötelezettje már nem áll hallgatói jogviszonyban az Egyetemmel, jogi úton történő behajtásra átadni nem kell, annak behajthatatlanná minősítését és a behajthatatlan követelés nyilvántartásból történő kivezetését az illetékes keretgazda egyetértésével az oktatási igazgató kezdeményezésére a gazdasági főigazgató egyetértésével a kancellár engedélyezi.

A hallgatói tartozások **jogi úton történő behajtásra történő átadásáról** a hallgatók pénzügyi kötelezettségeinek kezeléséről szóló utasítás⁶ rendelkezik.

A hallgatókkal szemben fennálló, dokumentumokkal alátámasztott **behajthatatlan követelés kivezetését** az oktatási igazgató és az igazgatási vezető együttes kezdeményezésére a gazdasági főigazgató egyetértésével a kancellár engedélyezi. A jóváhagyott kivezetési (törlési) engedélyeket legkésőbb **tárgyév november 30-ig** kell a Pénzügyi és Számviteli Igazgatóságra eljuttatni, annak érdekében, hogy a követelések év végi számviteli értékelése (értékvesztés elszámolása), illetve ennek részeként az analitikus és a főkönyvi adatok egyeztetése időben megtörténhessen. Az egyeztetést megelőzően gondoskodni szükséges kivezetésekről a Neptun Egységes Tanulmányi Rendszerben.

A negyedéves időközi mérlegjelentések elkészítéséhez és ennek részeként az analitikus és a főkönyvi adatok egyeztetéséhez az Oktatási Igazgatóság negyedévente, legkésőbb a **tárgynegyedévet követő hó 15-ig** összesített, korosított **analitikát** készít a Pénzügyi és Számviteli Igazgatóság részére. Az adatokat a Neptun Egységes Tanulmányi Rendszer biztosítja.

Az éves beszámoló mérlegének alátámasztásához, **tárgyév január 20-ig** az Oktatási Igazgatóság névszerinti, kiírásonkénti, tételes, valamint összesített korosított **analitikát** készít, továbbá információt szolgáltat az év végi értékelés (értékvesztés elszámolás) végrehajtásához a Pénzügyi és Számviteli Igazgatóság részére, az alábbi tartalommal.

Névszerinti, kiírásonkénti, tételes analitika esetében:

- hallgató neve,
- hallgató Neptun kódja,
- kintlévőség összege,
- kintlévőség fizetési határideje,
- a kintlévőség beszedésének státusza (az egyedi értékeléshez szükséges releváns információk),
- a jogi úton történő behajtásra történő hivatkozás (átadott/nem átadott);

Összesített korosított analitika esetében:

- korosítás szerinti kategória (0-30, 31-60, 61-90, 91-180, 181-365 nap közötti, 1-3 év közötti, 3-5 év közötti, 5-10 év közötti, 10 éven túli,
- kintlévőségek összesített értéke korosítás szerinti kategóriánként;

A Neptun Egységes Tanulmányi Rendszerben keletkezett adatokért, azok rendszeres felülvizsgálatáért, a hallgatókkal szembeni követelések folyamatos rendezéséért az **oktatási igazgató a felelős.**

⁶ Lásd: [2/2024. \(II. 01.\) számú rektori-kancellári együttes utasítás](#)

b) Foglalkoztatottakkal szemben fennálló követelések

A követelések között az Egyetem külön kezeli az Egyetemmel foglalkoztatási jogviszonyban álló, vagy korábban állt személlyel szemben fennálló követeléseket, ezek minősítéséért és annak dokumentálásáért az **emberi erőforrás igazgató felelős** az alábbiak figyelembevételével.

Azon **egyszerűsített behajtási értékhatár alatti követelést**, amely esetében a második fizetési felszólítás is eredménytelenül telt és amelynek kötelezettje már nem áll jogviszonyban az Egyetemmel, jogi úton történő behajtásra átadni nem kell, azok behajthatatlanná minősítését és a behajthatatlan követelés nyilvántartásból történő kivezetését az emberi erőforrás igazgató kezdeményezésére a gazdasági főigazgató egyetértésével a kancellár engedélyezi.

A foglalkoztatottakkal szemben fennálló tartozások **jogi úton történő behajtásra** történő átadásáról az emberi erőforrás igazgató negyedévente, legkésőbb a negyedéves **mérlegjelentések leadási határidejét 30 nappal megelőzően** gondoskodik.

A foglalkoztatottakkal szemben fennálló, dokumentumokkal alátámasztott **behajthatatlan követelés** kivezetését az emberi erőforrás igazgató és az igazgatási vezető együttes kezdeményezésére a gazdasági főigazgató egyetértésével a kancellár engedélyezi. A jóváhagyott kivezetési (törlési) engedélyeket legkésőbb **tárgyév november 30-ig** kell a Pénzügyi és Számviteli Igazgatóságra eljuttatni, annak érdekében, hogy a követelések év végi számviteli értékelése (értékvesztés elszámolása), illetve ennek részeként az analitikus és a főkönyvi adatok egyeztetése időben megtörténhessen.

A negyedéves időközi mérlegjelentések elkészítéséhez és ennek részeként az analitikus és a főkönyvi adatok egyeztetéséhez az Emberi Erőforrás Igazgatóság negyedévente, legkésőbb a **tárgyegyedévet követő hó 15-ig** összesített, korosított **analitikát** készít a Pénzügyi és Számviteli Igazgatóság részére. Az adatokat a SAP Neptun HR modul biztosítja.

Az éves beszámoló mérlegének alátámasztásához, **tárgyév január 20-ig** az Emberi Erőforrás Igazgatóság névszerinti, kiírásonkénti, **tételes, valamint összesített korosított analitikát** készít, továbbá információt szolgáltat az év végi értékelés (értékvesztés elszámolás) végrehajtásához a Pénzügyi és Számviteli Igazgatóság részére, az alábbi tartalommal.

Névszerinti, kiírásonkénti, tételes analitika esetében:

- foglalkoztatott neve,
- foglalkoztatott törzsszáma,
- kintlévőség összege,
- kintlévőség fizetési határideje,
- a kintlévőség beszedésének státusza (az egyedi értékeléshez szükséges releváns információk),
- a jogi úton történő behajtásra történő hivatkozás (átadott/nem átadott);

Összesített korosított analitika esetében:

- korosítás szerinti kategória (0-30, 31-60, 61-90, 91-180, 181-365 nap közötti, éven túli),
- kintlévőségek összesített értéke korosítás szerinti kategóriánként;

A bérszámfejtési rendszerben keletkezett adatokért, azok rendszeres felülvizsgálatáért, a foglalkoztatottakkal szembeni követelések folyamatos rendezéséért az **emberi erőforrás igazgató a felelős.**

c) Egyéb partnerekkel szemben fennálló követelések

A követelések között az Egyetem külön kezeli az Egyetemmel vállalkozási jogviszonyban álló, vagy állt jogi (vagy természetes) személyekkel szemben fennálló – termékértékesítésből, vagy szolgáltatásnyújtásból adódó – kintlévőségeket, ezek minősítéséért és dokumentálásáért a **pénzügyi és számviteli igazgató felelős** az alábbiak figyelembevételével.

Az egyéb partnerekkel szemben fennálló tartozások **jogi úton történő behajtásra** történő átadásáról – a vonatkozó kancellári utasítás⁷ előírásaival összhangban – pénzügyi és számviteli igazgató negyedévente, legkésőbb a negyedéves **mérlegjelentések leadási határidejét 30 nappal megelőzően** gondoskodik.

A dokumentumokkal alátámasztott behajthatatlanság miatti kivezetéseket a pénzügyi és jogi terület évközben folyamatosan, de legalább évi egy alkalommal kezdeményezi. A pénzügyi terület kezdeményezi az **egyszerűsített behajtási értékhatár alatti követelések** behajthatatlanná minősítését és a behajthatatlan követelés nyilvántartásból történő kivezetését, amelyet a gazdasági főigazgató egyetértésével a kancellár engedélyez. Minden egyéb behajthatatlansági kezdeményezés előkészítése a jogi terület feladatkörébe tartozik. Az egyéb partnerekkel szemben fennálló **behajthatatlan követelés** kivezetését a pénzügyi és számviteli igazgató és az igazgatási vezető együttes kezdeményezésére a gazdasági főigazgató egyetértésével a kancellár engedélyezi. A jóváhagyott kivezetési (törlési) engedélyeket legkésőbb **tárgyév november 30-ig** kell a Pénzügyi és Számviteli Igazgatóságra eljuttatni, annak érdekében, hogy a követelések év végi számviteli értékelése (értékvesztés elszámolása), illetve ennek részeként az analitikus és a főkönyvi adatok egyeztetése időben megtörténhessen.

A negyedéves időközi mérlegjelentések elkészítéséhez és ennek részeként az analitikus és a főkönyvi adatok egyeztetéséhez a Pénzügyi Osztály negyedévente, legkésőbb a **tárgynegyedévet követő hó 15-ig** összesített, korosított **analitikát** készít a Számviteli Osztály részére. Az adatokat a SAP Neptun GR modul ZPTHU_VEVOKOR tranzakciója biztosítja.

Az éves beszámoló mérlegének alátámasztásához, **tárgyév január 20-ig** a Pénzügyi Osztály névszerinti, kiírásonkénti, tételes **analitikát** készít, továbbá információt szolgáltat az év végi értékelés (értékvesztés elszámolás) végrehajtásához a Számviteli Osztály részére, az alábbi tartalommal. Az összesített, korosított analitikát a Számviteli Osztály készíti a Neptun gazdálkodási rendszer adataiból.

Névszerinti, kiírásonkénti, tételes analitika esetében:

- partner neve,
- partner adószáma,
- számlaszáma,
- kintlévőség összege,

⁷ Lásd: [4/2021. \(IX. 13.\) számú kancellári utasítás a számlázás rendjéről az Eötvös Loránd Tudományegyetemen](#) II.4 pontja és [12/2018. \(X. 29.\) számú kancellári utasítás az Eötvös Loránd Tudományegyetem vevői követeléseinek kezelésének rendjéről](#)

- kintlévőség fizetési határideje,
- a kintlévőség beszedésének státusza (az egyedi értékeléshez szükséges releváns információk),
- a jogi úton történő behajtásra történő hivatkozás (átadott/nem átadott);

Összesített korosított analitika esetében:

- korosítás szerinti kategória (0-30, 31-60, 61-90, 91-180, 181-365 nap közötti, éven túli),
- kintlévőségek összesített értéke korosítás szerinti kategóriánként;

(20) Az eszközök értékcsökkenése

A Neptun Gazdálkodási rendszerben keletkezett adatokért, azok rendszeres felülvizsgálatáért, az egyéb partnerekkel szembeni követelések folyamatos rendezéséért a **pénzügyi és számviteli igazgató a felelős.**

Az immateriális javaknak, a tárgyi eszközöknek a hasznos élettartam végén várható maradványértékkel csökkentett bekerülési (beszerzési, előállítási) értékét azokra az évekre kell felosztani, amelyekben ezeket az eszközöket előreláthatóan használni fogjuk.

A maradványértéket a számviteli politikában rögzítettek szerint kell figyelembe venni.

a) Terv szerinti értékcsökkenés

Az immateriális javak, tárgyi eszközök után terv szerinti értékcsökkenést kell elszámolni. Az értékcsökkenésre az Áhsz. 17. § (2)-(4) bekezdésben foglalt eltérésekkel az Szt. 52. § (1)-(2) és (5)-(7) bekezdését kell alkalmazni.

A kisértékű immateriális javak bekerülési értéke a beszerzést, a kisértékű tárgyi eszközök bekerülési értéke az üzembe helyezést, használatba vételt követően, legkésőbb az Áhsz. 53. § (6) bekezdés d) pontja szerinti elszámolások során terv szerinti értékcsökkenésként egy összegben elszámolandó.

Az immateriális javak esetén a terv szerinti értékcsökkenés leírási kulcsa

- vagyoni értékű jogoknál 16% vagy a tervezett használati idő alapján megállapított lineáris kulcs, kivéve, ha az adott vagyoni értékű jog használati ideje rövidebb vagy hosszabb, mint a 16%-os leírási kulcs szerinti 6,25 év, de egy éven túli, tehát tartós. Utóbbi esetben a tényleges használati idő alapján kell a leírási kulcsot meghatározni;
- szellemi termékeknél 33%.

A tárgyi eszközök terv szerinti értékcsökkenését

- a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény 2. számú mellékletében meghatározottak szerint kell elszámolni,
- az ingatlanokhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok terv szerinti értékcsökkenésének leírási kulcsa azonos annak az ingatlanok a leírási kulcsával, amelyhez az adott vagyoni értékű jog kapcsolódik.

Az alkalmazandó kulcsokat a következők szerint kell alkalmazni a terv szerinti értékcsökkenés elszámolásánál:

Épületek jellege szerinti leírási kulcs %-a:

- Hosszú élettartamú szerkezetből 2,0
- Közepes élettartamú szerkezetből 3,0
- Rövid élettartamú szerkezetből 6,0

A felsorolt csoportokon belül az épületek műszaki ismérvek szerinti további besorolása:

- a) Felmenő (függőleges teherhordó) szerkezet
- b) Kitöltő (nem teherhordó) falazat
- c) Vízszintes teherhordó szerkezet (közbenső és tetőfödém, illetve egyesített teherhordó, térelhatároló tetőszerkezet)

Hosszú élettartamú szerkezet

- a) Beton- és vasbeton, égetett téglá-, kő-, kohósalak- és acélszerkezet
- b) Téglá, blokk, panel, öntött falazat, fémlemez, üvegbeton és profilüveg
- c) Előre gyártott és monolit vasbeton acéltartók közötti kitöltőelem, valamint boltozott födém

Közepes élettartamú szerkezet

- a) Könnyűacél és egyéb fémszerkezet, gázszilikát szerkezet, bauxitbeton szerkezet, tufa- és salakblokk szerkezet, fűrészelt faszervezet, vályogfal szigetelt alapokon
- b) Azbeszt, műanyag és egyéb függönyfal,
- c) Fagerendás (borított sűrűgerendás), mátrai födém, könnyű acélfödém, illetve egyesített acél tetőszerkezet könnyű kitöltőelemekkel

Rövid élettartamú szerkezet

- a) Szerfás és deszkaszerkezet, vályogvert falszerkezet, ideiglenes téglafalazat
- b) Deszkafal, lemezkeretbe sajtolt lapfal
- c) Szerfás tapasztott és egyéb egyszerű falfödém

Az épület jellegét a három ismerv közül a rövidebb élettartamot jelentő alapján kell meghatározni. Az épületbe beépített technológiai gépek és berendezések, az ezeket kiszolgáló vezetékek leírását az épülettől függetlenül, a gépeknél, illetve vezetékeknél megadott leírási kulcsok alapján kell megállapítani.

Építmények jellege szerinti leírási kulcs %-a:

- Elektromos vezeték, ideértve a távközlési hálózat vezetékeit is 8,0
- Kőolaj- és földgázvezeték, gázvezeték 6,0
- Egyéb, minden más vezeték 3,0
- Idegen (bérelt) ingatlanon végzett beruházás 6,0
- Minden egyéb építmény 2,0
ebből: a hulladékhasznosító létesítmény 15,0

Nem számolható el terv szerinti értékcsökkenés

- a földterület,
- a telek (a bányaművelésre, veszélyes hulladék tárolására igénybe vett földterület, telek kivételével),
- az erdő bekerülési (beszerzési) értéke után, és az
- üzembe nem helyezett beruházásnál, továbbá

- a képzőművészeti alkotásoknál,
- a régészeti leleteknél, valamint
- az olyan kép- és hangarchívumoknál, illetve egyéb gyűjteményeknél,
- egyéb eszközöknél, amelyek értékükből a használat során nem veszítenek, amelyek értéke – egyedi mivoltukból adódóan – évről évre nő (ide sorolódnak a nemesfémek).

Gépek, berendezések, felszerelések, járművek:

a) 33 százalékos kulcs alá tartozó tárgyi eszközök

A HR 8456-8465, 8479 vtsz.-ekből a programvezérlésű, számvezérlésű gépek, berendezések.

A HR 8471, 8530, 8537 vtsz.-ekből az irányítástechnikai és általános rendeltetésű számítástechnikai gépek, berendezések.

A HR 84. és 85. árucsoportból az ipari robotok.

A HR 9012, 9014-9017, 9024-9032 vtsz.-ekből az átviteltechnikai, az ipari különleges vizsgálómódszerek és a komplex elven működő különleges mérő- és vizsgáló berendezések.

A HR 8469, 8470, 8472, 9009 vtsz.-ek, valamint a HR 8443 5100 00 vtsz.-alszám.

A HR 8419 11 00 00, 8541 40 90 00 vtsz.-alszámok.

A HR 8402, 8403, 8416, 8417 vtsz.-ekből a fluidágyas szénportüzelésű berendezések, valamint a mezőgazdasági és erdőgazdasági nedves melléktermékek elégetésével üzemelő hőfejlesztő berendezések.

A HR 8417 80 10 00 vtsz.-alszám, valamint a HR 8514 vtsz.-ből a hulladék megsemmisítő, -feldolgozó, -hatástalanító és -hasznosító berendezések.

A HR 8421 21 vtsz.-alszámok.

A HR 8419, 8421 vtsz.-ekből a szennyező anyag leválasztását, szűrését szolgáló berendezések.

A HR 8421 31, 8421 39 vtsz.-alszámok.

A HR 8419 20 00 00 vtsz.-alszám, továbbá a HR 9018-9022 vtsz.-ekből az orvosi gyógyászati laboratóriumi eszközök.

b) 20 százalékos kulcs alá tartozó tárgyi eszközök

A HR 8701 vtsz.-ből a járművek, valamint a HR 8702-8705, 8710, 8711 vtsz.-ek.

c) 14,5 százalékos kulcs alá tartozó tárgyi eszközök

Minden egyéb - az a)-b) pontban fel nem sorolt - tárgyi eszköz.

A 25 millió forint bekerülési érték alatti gépek, berendezések, felszerelések, járművek terv szerinti értékcsökkenése megállapítása során nem lehet maradványértéket meghatározni.

Maradványértéket kell megállapítani a következő esetekben:

- ingatlannál (értékhatártól függetlenül), amennyiben azt 2014. január 1-jét követően helyeztük üzembe,
- 25 millió Ft bekerülési értéket meghaladó gépeknél.

A maradványérték megállapításáról a számviteli politika rendelkezik és a bekerülési értéknek a 10 %-ában állapítja meg az értéket.

Terv szerinti értékcsökkenést a már rendeltetésszerűen használatba vett, üzembe helyezett immateriális javak, tárgyi eszközök után kell elszámolni addig, amíg azokat az Egyetem a rendeltetésüknek megfelelően használja és a maradványértéket el nem éri.

Az Áhsz. hatálybalépése nem érinti a 2014. január 1-ét megelőzően üzembe helyezett, használatba vett eszközök (kisértékű tárgyi eszközök is) és készletek korábban megállapított bekerülési értékét, terv szerinti értékcsökkenési leírási kulcsát, korábban elszámolt terv szerinti értékcsökkenését, és a hátralévő időszakban még elszámolandó terv szerinti értékcsökkenés elszámolásának szabályait. Előbbiekből következően a 2013. december 31-ig üzembe helyezett eszközök még hátralévő terv szerint elszámolandó értékcsökkenését az Áhsz. életbe lépése előtti szabályok szerint kell végrehajtani.

Az ingatlanok esetében a terv szerinti értékcsökkenés százalékos kulcsának megállapításáért a **műszaki főigazgató**, az immateriális javak és az ingatlanokon kívüli tárgyi eszközök terv szerinti értékcsökkenés százalékos kulcsának megállapításáért, továbbá a terv szerinti értékcsökkenés teljes körű könyveléséért a **számviteli osztályvezető felel**.

b) Terven felüli értékcsökkenés

Terven felüli értékcsökkenést kell az immateriális jószágnál, a tárgyi eszköznél elszámolni akkor, ha

- a. az immateriális jószág, a tárgyi eszköz (ideértve a beruházást is) könyv szerinti értéke tartósan és jelentősen magasabb, mint ezen eszköz piaci értéke;
- b. az immateriális jószág, a tárgyi eszköz (ideértve a beruházást is) értéke tartósan lecsökken, mert az immateriális jószág, a tárgyi eszköz (ideértve a beruházást is) a tevékenység változása miatt feleslegessé vált, vagy megrongálódás, megsemmisülés, illetve hiány következtében rendeltetésének megfelelően nem használható, illetve használhatatlan;
- c. a vagyoni értékű jog a szerződés módosulása miatt csak korlátozottan vagy egyáltalán nem érvényesíthető (ez elsősorban a saját előállítású használati idő alapján amortizálandó vagyoni értékű jogoknál fordulhat elő).

Nem számolható el terv szerinti, illetve terven felüli értékcsökkenés a már teljesen leírt, továbbá terv szerinti értékcsökkenés a tervezett maradványértéket elért immateriális jószágnál, tárgyi eszköznél.

(21) Az egyes eszközcsoportok értékelése, az értékvesztés elszámolása

Az Egyetem nem alkalmazza az Áhsz. 18. § (4) bekezdés szerinti egyszerűsített értékelést, tehát minden követelés egyedileg kerül értékelésre.

A vevők egyedi értékelése során vizsgálni kell:

- a vevő, adós jövedelmi helyzetét,
- fizetőképességét, likviditási gondjainak tartósságát,
- a vonatkozó szerződés alapján garancia érvényesítésére van-e mód és esély,
- csődeljárást, felszámolási eljárást indítottak-e vele szemben, ha igen, a követelés milyen mértékű kielégítésére lehet számítani.

A jogi eljárással érintett vevőkre az értékvesztést, az eljárás állása, eredménye, kilátásai alapján kell megállapítani. A jogi eljárással nem érintett vevők esetében értékvesztés abban az esetben számolandó el, ha a követelés teljesülése a rendelkezésre álló információk szerint kétséges.

Az egyedi értékelés alapján történő **értékvesztés elszámolását** évente legalább egyszer, a **mérlegkészítés időpontját megelőző 30 nappal** el kell végezni.

Az értékelés határidőre történő elvégzéséért **a számviteli osztályvezető felelős.**

Az Egyetemen az Szt. 54 - 56. §-ában meghatározott eszközök után értékvesztést kell elszámolni

- gazdasági társaságban lévő részesedések,
- készletek,
- követelések esetében.

Az értékvesztés elszámolása az Egyetemen az eszközök számviteli és szakmai minősítésétől (pl. hallgatói, foglalkoztatotti, egyéb partneri) függően változik, azzal, hogy a behajthatatlanná minősítés megelőzi a követelések egyedi értékelését, illetve az értékvesztés elszámolását.

Az Egyetem az értékvesztés mértékére vonatkozó döntését a rendelkezésre álló információk – és az azt megalapozó dokumentumok – ismeretében a követelések egyedi értékelése alapján hozza meg. Az értékvesztés elszámolása a követelés esedékességi dátumának figyelembe vételével történik oly módon, hogy az éven túli tartozások részben vagy egészében értékvesztésként elszámolásra kerülnek, ennél rövidebb időszakra abban az esetben számolunk el értékvesztést, amennyiben a várható teljesülés elmaradására vonatkozóan érdemi információval rendelkezünk.

Az értékvesztés megállapításához szükséges dokumentumok, mérlegelendő szempontok

- a fizetési határidő késedelve, meghatározó szempont összefüggésben az előző év(ek)ben elszámolt értékvesztéssel és az elszámolás indokaiban bekövetkezett változásokkal,
- adósok visszajelzései:
 - a fizetési felszólításokra,
 - az egyenlegközlő levelekre,
 - a behajtási eljárásokra (pl.: fizetési meghagyásra tett ellentmondás, felszámolás kilátásba helyezésére tett adósi ígérvény),
- a részletfizetési megállapodásban foglaltak betartásának megítélése,
- szóban és írásban tett fizetési ígérvények gyakorisága, betartása,
- külföldi vevők esetében a behajtással megbízott cég információi,
- a vonatkozó szerződés alapján a fedezetként nyújtott garancia/biztosíték érvényesítésének lehetősége, esélye,
- az induló, vagy folyamatban lévő jogi eljárásban a vevői álláspontok,

- a vevő fizetőképessége a költségvetési kapcsolatokban (szerepel-e a NAV nyilvános adós listáján, illetve a tartozással nem rendelkezők listáján,)
- a vevő közzétett előző évi éves beszámolójának értékelése alapján a jövedelmi, pénzügyi helyzetére vonatkozó információk,
- a cégnyilvántartásból nyert információk (tulajdonosok, székhely és ezek változása, NAV végrehajtási eljárása, adószám felfüggesztés stb.)
- sajtóértesülések.

A követelések **év végi értékeléséért**, a jegyzőkönyv elkészítéséért a **számviteli osztályvezető felelős**. Azzal, hogy az év végi értékelést megelőzően kiállított behajthatatlanság miatti törlési engedélyek, továbbá a(z) – értékelést, illetve értékvesztés **elszámolását megalapozó** – tételes és korosított analitikus nyilvántartások, valamint a várható megtérülésre vonatkozó érdemi információk átadása a **jogi, az oktatási és a humán szakterület feladata**.

Az értékvesztés elszámolása alapjául **értékelési jegyzőkönyvet** kell készíteni, melyet – mérleget alátámasztó dokumentumként – nyolc évig meg kell őrizni.

Az értékelés és elszámolás részletszabályai

a) A **gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést** jelentő befektetésnél – függetlenül attól, hogy az a forgóeszközök, illetve a befektetett pénzügyi eszközök között szerepel – értékvesztést kell elszámolni, a befektetés könyv szerinti értéke és piaci értéke közötti – veszteségjellegű – különbség összegében, ha ez a különbség tartósan mutatkozik és jelentős összegű.

A befektetés piaci értéke meghatározásakor figyelembe kell venni:

- a gazdasági társaság tartós piaci megítélését, a piaci megítélés tendenciáját, a befektetés (felhalmozott) osztalékkal csökkentett árfolyamát, annak tartós tendenciáját,
- a megszűnő gazdasági társaságnál a várhatóan megtérülő összeget,
- a gazdasági társaság saját tőkéjéből a befektetésre jutó részt.

Amennyiben az előzőek szerinti befektetésnek, mérlegkészítéskori piaci értéke jelentősen és tartósan magasabb, mint a befektetés könyv szerinti értéke, a különbséggel a korábban elszámolt értékvesztést visszaírással csökkenteni kell. Az értékvesztés visszaírásával a befektetés könyv szerinti értéke nem haladhatja meg a valamikori beszerzési értéket.

b) Ha a **vásárolt készlet (anyag, áru)** bekerülési (beszerzési), illetve könyv szerinti értéke jelentősen és tartósan magasabb, mint a mérlegkészítéskor ismert tényleges piaci értéke, akkor azt a mérlegben a tényleges piaci értéken, ha pedig a saját termelésű készlet (befejezetlen termelés, félkész és késztermék) bekerülési (előállítási), illetve könyv szerinti értéke jelentősen és tartósan magasabb, mint a mérlegkészítéskor ismert és várható eladási ára, akkor azt a mérlegben a még várhatóan felmerülő költségekkel csökkentett, várható támogatásokkal növelt eladási áron számított értéken kell kimutatni, a készlet értékét a különbözetnek értékvesztéskénti elszámolásával kell csökkenteni.

A vásárolt készlet bekerülési (beszerzési), illetve könyv szerinti értékét, illetve a saját termelésű készlet bekerülési (előállítási) értékét – az előzőekben foglaltakon túlmenően – csökkentetten kell a mérlegben szerepeltetni, ha a készlet a vonatkozó előírásoknak (szabvány, szállítási feltétel, szakmai előírás stb.), illetve eredeti rendeltetésének nem felel meg, ha megrongálódott,

ha felhasználása, értékesítése kétségessé vagy ha feleslegessé vált. A készlet értékének csökkentését – a különbözetnek értékvesztéskénti elszámolásával – ez esetben addig a mértékig kell elvégezni, hogy a készlet a használhatóságnak (az értékesíthetőségnek) megfelelő, mérlegkészítéskor, illetve az értékelésvégzésekor érvényes (ismert) piaci értéken (legalább haszonanyagáron, illetve hulladékértéken) szerepeljen a mérlegben.

c) **A követelések értékelése** alapján az üzleti év mérleg fordulónapján fennálló és a mérlegkészítés időpontjáig pénzügyileg nem rendezett (ideértve az előlegeket) követelésnél értékvesztést kell elszámolni – a mérlegkészítés időpontjában rendelkezésre álló információk alapján – a követelés könyv szerinti értéke és a követelés várhatóan megtérülő összege közötti – veszteségjellegű – különbözet összegében, ha ez a különbözet tartósnak (366 napot meghaladó) mutatkozik és jelentős összegű (egyedi 100 000 forintot meghaladó).

Amennyiben a követelés értékelése alapján a követelés várhatóan megtérülő összege jelentősen meghaladja a követelés könyv szerinti értékét, a különbözettel a korábban elszámolt értékvesztést visszaírással csökkenteni kell. Az értékvesztés visszaírásával a követelés könyvszerinti értéke nem haladhatja meg a nyilvántartásba vételi értéket.

A követelések működési célú támogatások bevételeire államháztartáson belülről, a követelések felhalmozási célú támogatások bevételeire államháztartáson belülről, és Kincstárnál vezetett fizetési számlák után értékvesztés nem számolható el.

ca) **Államháztartáson belüli vevőállomány értékelése**

Az értékvesztés elszámolását megelőzően gondoskodni kell a **behajthatatlan követelések** kivezetéséről. Az államháztartáson belüli követelések behajthatatlannak minősítéséhez az Áhsz. taxatív, előírásai csak korlátozottan értelmezhetők (Pl.: nincs felszámolási eljárás, a vevők fellelhetők, stb.) Ebből adódóan az államháztartáson belüli vevők abban az esetben minősíthetők behajthatatlannak, ha a követelés:

- a hatályos jogszabályok alapján elévült,
- vagy az adott intézményt az arra jogosult (alapító, Kormány) döntése jogutód nélkül úgy szünteti meg, hogy az Egyetem megszűnését megelőzően tett behajtási kezdeményezései (beleértve az irányító szervezettel folytatott tárgyalásokat is) eredménytelenül zárultak és az intézmény a kincstári nyilvántartásból törlésre került.

Az államháztartáson belüli vevőkre az Egyetem **értékvesztést** csak abban az esetben számol el, ha az adott követelés behajtására a jogi úton már intézkedés történt. Ebben az esetben az értékvesztést a jogi eljárás állása, eredménye, kilátásai alapján kell megállapítani, figyelemmel a lényegesség és a tartósság követelményére.

A jogi eljárással még nem érintett vevőkre értékvesztés nem kerül elszámolásra, illetve az ezen körbe tartozó követelések csak kivételes esetben minősíthetők behajthatatlannak.

cb) **Államháztartáson kívüli vevőállomány értékelésének általános szabályai**

Az államháztartáson kívüli vevők állományából meg kell állapítani a **behajthatatlan követeléseket**. A minősítés során követelmény, és a leírás feltétele, hogy az adott követelés behajthatatlanságának indoka a jogszabály valamely előírásaihoz hozzárendelhető legyen, a jogszabálynak megfelelően. A minősítéshez fel kell használni az Egyetem követelés behajtás tapasztalatait, dokumentumait, illetve igénybe kell venni az Egyetem Jogi, Humánszolgáltatási és Közbeszerzési Főigazgatóságának szakmai segítségét, ha az indokolt ki kell kérni a jogi szakmai véleményt. A behajthatatlan követelés jogszabályban előírt kritériumait minden

államháztartáson kívüli vevőre alkalmazni kell, függetlenül a keletkezés évétől, az adós belföldi vagy külföldi státuszától, jogállásától, az adott követelés értékétől.

Az államháztartáson kívüli vevők állományából meg kell állapítani azon gazdasági társaságok körét, melyek az értékelés időpontjában a folyamatosan figyelt nyilvános céginformációk szerint

- végelszámolás,
- felszámolási eljárás alatt állnak, illetve
- amelyekkel csődegyezség megkötésére került sor

A kimutatásban (vagy ha a kimutatás a leltározás során már elkészült annak frissített változatában) külön meg kell jelölni, hogy az Egyetem követelésének bejelentése megtörtént-e és azt a végelszámoló, felszámoló visszaigazolta-e. Ezen **nem peres eljárás alatt álló vevőkre** a leltározás során a végelszámolótól, felszámolótól megkért nyilatkozatok birtokában, illetve a megkötött csődegyezségi dokumentumban szereplő adatok alapján kell megképezni az értékvesztést.

Az államháztartáson kívüli vevői állományhoz – hozzá kell rendelni a könyvviteli mérleg fordulónapját követő, de az értékelés időpontját megelőző tárgyévi követelésekre vonatkozó pénzügyi teljesítéseket. Ezeket a **pénzügyi teljesítéseket** a zárlati ütemtervben meghatározott időpontig kell feldolgozni. Azon követelések, amelyek pénzügyi rendezése megtörtént a továbbiakban már nem képezik az értékelés tárgyát, ezen vevők állománya a mérlegben a december 31-i bekerülési értéken fog szerepelni.

Az előző lépések után fennmaradó államháztartáson kívüli vevő követelésekből le kell válogatni a **kis összegű követelés** állományát. Kis összegű követelésnek kell tekinteni – az Áht. alapján a mindenkori költségvetési törvény szerint – a számviteli politikában meghatározott, jogszabályban rögzített összeget⁸ meg nem haladó adós és vevő követelést.

A költség-haszon összevetésének számviteli alapelve szerint az Egyetem a kis összegű követelést behajthatatlannak minősíti, ha a végrehajtással/behajtással kapcsolatos költségek nincsenek arányban a várható megtérüléssel. A költségek számítását a korábbi évek tapasztalati adatai alapján kell meghatározni és dokumentálni. A kis összegű követelésekre értékelési csoportokat az Egyetem nem képez, így azokat a főkönyvi könyvelésben sem különíti el, ugyanakkor a kis összegű követelések esetén is az év végi meghatározásának elvei követeléstípusonként (pl. hallgatói, foglalkoztatotti, egyéb partneri) eltérőek.

A kis összegű követeléseket az Egyetem vevőnként egyedileg minősíti, de az értékvesztés összegét a követelések együttes értékelése alapján kell elszámolni. Az értékvesztés összegét év végén, a mérlegfordulónapi értékeléskor kell megállapítani. Az elszámolható értékvesztés összegét a követelések nyilvántartásba vételi értékének százalékában kell meghatározni. A következő évi mérlegfordulónapi értékeléskor a vevőnkénti kis összegű követelések értékvesztésének összegét össze kell vetni az előző évi, ilyen jogcímen elszámolt értékvesztés összegével és a különbözetet – előjelének megfelelően – a korábban elszámolt értékvesztést növelő értékvesztésként, illetve a korábban elszámolt értékvesztés visszairásaként kell elszámolni.

Az állomány – az előzőekben részletezett eljárások végrehajtása után – azokat a december 31-

⁸ 2025-ben a kis összegű követelés értékhatára 100 000 forint. Lásd: 2024. évi XC. tv. 75.§

én fennálló államháztartáson kívüli **nem kis összegű követeléseket** tartalmazza, melyek értékvesztését, az értékvesztés visszaírását az egyedi értékelési elv betartásával, a lényegesség és tartósság követelményének figyelembe vételével kell megállapítani. Az egyedi értékelés elve alapján, minden egyes követelést önállóan kell az év végén értékelni, az értékelés a vevőre és a nem vevő egyes számlájára/jogcímére vonatkozik.

A követelések értékelésének specifikus szabályai

a) Az Egyetemmel hallgatói jogviszonyban álló fizetési elmaradásban lévő **hallgatókkal szembeni követelésekre** abban az esetben kell megállapítani értékvesztést, ha megtörtént a hallgatók pénzügyi kötelezettségeinek kezeléséről szóló utasítás⁹ szerinti, a követelés önkéntes teljesítésére felhívó intézkedések (azaz legalább két fizetési felszólítás eredménytelenül kiküldésre került).

Amennyiben a hallgatói jogviszony már megszüntetésre került, akkor a volt hallgatókkal szembeni követelésekre értékvesztést kell megállapítani a fizetési határidő hosszára és a várható teljesülésre vonatkozóan rendelkezésre álló egyéb információk figyelembevételével. A hallgatókkal szemben fennálló követelések értékelése során a követelés esedékessége – a hallgatói jogviszony sajátosságaira, illetve a kötelezettel új hallgatói jogviszony létrehozása lehetőségére is tekintettel – kisebb súllyal kerül figyelembe vételre.

	Követelés esedékessége	Elszámolható értékvesztés
1.	éven belüli	0-10 %
2.	1-3 év közötti	0-10 %
3.	3-5 év közötti	11-25 %
4.	5-10 év közötti	26-50 %
5.	10 éven túli	51-100%

Az értékvesztés elszámolása a követelés esedékességi dátumának figyelembevételével történik úgy, hogy az éven túli tartozások részben vagy egészében értékvesztésként elszámolásra kerülnek, ennél rövidebb időszakra abban az esetben számolunk el értékvesztést, amennyiben a várható teljesülés elmaradására vonatkozóan érdemi információval rendelkezünk.

b) Az Egyetemmel foglalkoztatotti jogviszonyban álló fizetési elmaradásban lévő **foglalkoztatottakkal szembeni követelésekre** abban az esetben kell megállapítani értékvesztést, ha az Egyetem Jogi, Humánszolgáltatási és Közbeszerzési Főigazgatósága már intézkedett a követelés jogi úton történő behajtására.

Amennyiben a foglalkoztatotti jogviszony már megszüntetésre került, akkor a volt foglalkoztatottal szembeni követelésekre értékvesztést kell megállapítani a fizetési határidő hosszára és a várható teljesülésre vonatkozóan rendelkezésre álló egyéb információk figyelembe vételével.

⁹ Lásd: [2/2024. \(II. 01.\) számú rektori-kancellári együttes utasítás](#)

	Követelés esedékessége	Elszámolható értékvesztés
1.	éven belüli	0-50 %
2.	éventúli	51-100 %

Az értékvesztés elszámolása a követelés esedékességi dátumának figyelembe vételével történik úgy, hogy az éven túli tartozások részben vagy egészében értékvesztésként elszámolásra kerülnek, ennél rövidebb időszakra abban az esetben számolunk el értékvesztést, amennyiben a várható teljesülés elmaradására vonatkozóan érdemi információval rendelkezünk.

c) Az **egyéb partnerekkel szemben fennálló követelések** esetében vizsgálandó szempontok

- *folyamatosan működő adós:*
 - vevő tényleges vagyoni helyzete,
 - fizetőképessége,
 - fizetőkészsége,
 - esetleges likviditási gondjainak tartóssága,
- *folyamatos működésében korlátozott adós:*
 - felszámolás alatt lévő,
 - csődeljárás alatt lévő,
 - végelszámolás alatt lévő,
 - jogutód nélkül megszűnt.

A vevői kör értékelésénél az alábbiakra kell tekintettel lenni.

- Ha az Egyetem a követelése bejelentését elmulasztotta és az erre nyitva álló határidő már lejárt és az utólagos bejelentést a végelszámoló/felszámoló nem fogadta be, a követelés megtérülésére nincs esély, következésképpen a követelést behajthatatlannak kell minősíteni. Hasonlóan behajthatatlan lesz a követelés, ha időközben az adós céget a cégbíróság a cégnyilvántartásból törölte.
- A végelszámolás alá került adósoknál, éppen a végelszámolásból következően a követelés teljes megtérülését indokolt feltételezni. Ennek ellenére a nyilatkozatot be kell kérni, mert nem ritka esetben a végelszámolási hirdetményt követően a végelszámolások átfordulhatnak felszámolási eljárásba, emellett a végelszámolások nem minden esetben zárulnak le egy üzleti év alatt, továbbá a végelszámolói nyilatkozat bizonyítja egyértelműen a követelés értékelésének jogszerűségét.
- Ha a felszámolással érintett értékelés alatt álló vevőre az előző év(ek)ben már értékvesztés került elszámolásra ezt csak akkor kell módosítani, ha a felszámoló levele a megtérülési esélyt másképp minősíti, vagy az Egyetem birtokában álló, illetve nyilvános céginformációban közzétett időközi mérlegek elemzése alapján a megtérülési esély, így az értékvesztés összege a már elszámolthoz viszonyítva jelentősen módosul.
- Az értékeléshez információt kell szerezni arról, hogy a csődegyezségben foglaltak változatlanul fennállnak-e, avagy a cég jogi státuszában és gazdasági helyzetében változás következett be és ezt az értékvesztésnél kalkulálni kell.

Az állomány értékelése során a lényegesség követelménye érvényesítendő, azonban a tartósság sajátosan érvényesül, mert nem kell, hogy tartós legyen az értékvesztés, ha az adott adós az értékeléskor már felszámolás alatt áll.

	Követelés esedékessége	Elszámolható értékvesztés
1.	éven belüli	0-50 %
2.	éventúli	51-100 %

Az értékvesztés elszámolása a követelés esedékességi dátumának figyelembe vételével történik oly módon, hogy az éven túli tartozások részben vagy egészében értékvesztésként elszámolásra kerülnek, ennél rövidebb időszakra abban az esetben számolunk el értékvesztést, amennyiben a várható teljesülés elmaradására vonatkozóan érdemi információval rendelkezünk.

(22) Terven felüli értékcsökkenés és értékvesztés visszairásának szabályai

Az eszközök terven felüli értékcsökkenésének és értékvesztésének visszairására az Szt. 57. § (2) bekezdését és 58. § (2)-(3) bekezdését kell alkalmazni azzal, hogy egyéb bevételek alatt az egyéb eredményszemléletű bevételeket kell érteni, és jelentősnek akkor kell tekinteni az eltérést, ha a piaci érték 10%-kal, de legalább 100.000 forinttal meghaladja a könyv szerinti értéket.

Amennyiben az Szt. 53-56. §-a szerint alkalmazott leírások miatt az Szt. 57. § (1) bekezdés szerinti eszközök könyv szerinti értéke alacsonyabb ezen eszközök eredeti bekerülési értékénél és az alacsonyabb értéken való értékelés (immateriális javaknál, tárgyi eszközöknél a terven felüli értékcsökkenés, egyéb eszközöknél az értékvesztés elszámolás) okai már nem, illetve csak részben állnak fenn, az Szt. 53-56. §-a szerinti leírásokat meg kell szüntetni (immateriális javaknál, tárgyi eszközöknél a már elszámolt terven felüli értékcsökkenés, egyéb eszközöknél az elszámolt értékvesztés összegének csökkentésével) a megbízható és valós összkép érdekében az eszközt piaci értékére, legfeljebb a nyilvántartásba vételkor megállapított, az Szt. 47-51. §-a szerinti bekerülési értékére, immateriális jószágnál, tárgyi eszközöknél a terv szerinti értékcsökkenés figyelembevételével meghatározott nettó értékére az egyéb bevételekkel szemben vissza kell értékelni (visszairás). A terven felüli értékcsökkenés, az értékvesztés visszairását a költségvetési év mérlegfordulónapjára vonatkozó értékelés keretében kell végrehajtani.

Abban az esetben, ha az egyedi eszköz mérlegkészítéskori piaci értéke jelentősen meghaladja a könyv szerinti értékét, immateriális jószágnál, tárgyi eszközöknél a terv szerinti értékcsökkenés figyelembevételével meghatározott nettó értékét, akkor a különbözet összegével – az Szt. 58. § (3) bekezdésben foglaltak figyelembevételével – csökkenteni kell az elszámolt terven felüli értékcsökkenés, az elszámolt értékvesztés összegét és az egyéb bevételekkel szemben, a részesedések értékvesztésénél a pénzügyi műveletek ráfordításainak csökkentésével növelni kell az adott eszköz könyv szerinti értékét.

A Szt. 58. § (2) bekezdés szerinti különbözettel a könyv szerinti értéket az adott eszköz nyilvántartásba vételekor számításba vett értékéig – az Szt. 47-51. §-a szerinti bekerülési értéke összegéig, immateriális jószágnál, tárgyi eszközöknél a terv szerinti értékcsökkenés figyelembevételével meghatározott nettó értékig – kell növelni (visszairás összege). A visszairás összege nem lehet több, mint a korábban terven felüli értékcsökkenésként, értékvesztésként elszámolt összeg.

A terven felüli értékcsökkenések helyes megállapításáért és könyveléséért, továbbá az értékvesztések visszairásának végrehajtásáért a **számviteli osztályvezető felelős**.

(23) Tulajdonosi joggyakorló szervezetnek a vagyonkezelésbe kapott eszközök vagyoneértékelése során alkalmazott értékelési eljárás elvei, módszerei, dokumentálásának szabályai

Az Egyetem mérlegében a vagyonkezelésbe vett nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközöket és forgóeszközöket, valamint a beruházások és felújítások értékét kell kimutatni. Az értékelés elvei, módszerei megegyeznek a mérlegesorok – jelen szabályzat szerinti – értékelésének elveivel és módszereivel.

A terv szerinti értékcsökkenés és értékvesztés elszámolása a vagyonkezelői/koncessziós szerződésben foglaltak – és jelen szabályzatban foglaltak - szerint történik.

Az államháztartáson belüli szervezet részére vagyonkezelésbe vett eszközök bekerülési értéke a korábbi vagyonkezelőnél/tulajdonosnál kimutatott bruttó érték.

Az értékelés során a vagyonkezelő leltári dokumentumait, továbbá a vagyonkezelő által adott információkat kell elsősorban figyelembe vennie, ezért a koncesszióba, vagyonkezelésbe kapott eszközöket a vagyonkezelőnek hitelesített leltárral kell alátámasztania, melyet 8 évig köteles megőrizni.

(24) Értékhelyesbítés

Az Egyetem nem él az Szt. 58. § (5) bekezdése által biztosított lehetőséggel, az értékhelyesbítést nem alkalmazza¹⁰. Abban az esetben sem értékeli az érintett eszközeit piaci értéken, ha a piaci érték jelentősen meghaladja az adott eszköz könyv szerinti (bekerülési) értékét.

4.§

Záró rendelkezések

- (1) Az utasítás a kihirdetést követő napon lép hatályba azzal, hogy a 2024. évi beszámolót már rendelkezései alapján kell elkészíteni.
- (2) Jelen utasítás hatályba lépésével egyidejűleg az Eötvös Loránd Tudományegyetem eszközök és források értékelési szabályzatáról szóló 2/2024. (II. 15.) számú kancellári utasítás hatályát veszti.
- (3) A Gazdasági Főigazgató gondoskodik arról, hogy az utasításban foglalt előírásokat az érintett munkatársak megismerjék.
- (4) Az utasításban nevesített felelősségi, hatás- és jogköröket az érintett dolgozók munkaköri leírásában foglaltakkal együtt kell alkalmazni.

Budapest, 2025. január 29.

Dr. Scheuer Gyula
kancellár

¹⁰ Erre tekintettel az Egyetem akkor sem értékeli ezen eszközöket piaci értéken, ha a piaci érték jelentősen meghaladja az adott eszköz könyv szerinti (bekerülési) értékét.